

English/Lithuanian

**SWISS RULES OF
INTERNATIONAL ARBITRATION**

**ŠVEICARIJOS TARPTAUTINIO
ARBITRAŽO TAISYKLĖS**

SCAI SWISS CHAMBERS'
ARBITRATION INSTITUTION

The Swiss Chambers of Commerce Association
for Arbitration and Mediation

**Swiss Rules of International
Arbitration
(Swiss Rules)**

June 2012

Swiss Chambers' Arbitration Institution
The Swiss Chambers of Commerce Association
for Arbitration and Mediation

Chambers of Commerce of
Basel
Bern
Central Switzerland (Lucerne)
Geneva
Neuchâtel
Ticino (Lugano)
Vaud (Lausanne)
Zurich

Languages

The Swiss Rules of International Arbitration and our detailed explanatory flyer are available in more than 15 languages on our website: www.swissarbitration.org.

Table of Contents

	Page
Model Arbitration Clause	7
Introduction	7
I. Introductory Rules	8
Scope of application	8
Notice, calculation of periods of time	8
Notice of Arbitration and Answer to the Notice of Arbitration	9
Consolidation and joinder	11
II. Composition of the Arbitral Tribunal	12
Confirmation of arbitrators	12
Number of arbitrators	13
Appointment of a sole arbitrator	13
Appointment of arbitrators in bi-party or multi-party proceedings	13
Independence and challenge of arbitrators	14
Removal of an arbitrator	15
Replacement of an arbitrator	15
III. Arbitral Proceedings	16
General provisions	16
Seat of the arbitration	17
Language	17
Statement of Claim	17
Statement of Defence	18
Amendments to the Claim or Defence	18
Objections to the jurisdiction of the arbitral tribunal	19
Further written statements	19
Periods of time	20
Evidence and hearings	20
Interim measures of protection	21
Tribunal-appointed experts	21
Default	22
Closure of proceedings	22
Waiver of rules	23
IV. The Award	23
Decisions	23
Form and effect of the award	23
Applicable law, amiable compositeur	24
Settlement or other grounds for termination	24
Interpretation of the award	25
Correction of the award	25
Additional award	25
Costs	26
Deposit of costs	27

V. Other Provisions	28
Expedited procedure	28
Emergency relief	29
Confidentiality	31
Exclusion of liability	32

APPENDIX A: Offices and Bank Account of the Secretariat of the Arbitration Court	33

APPENDIX B: Schedule of Costs	35

Swiss Rules of International Arbitration (Swiss Rules)

MODEL ARBITRATION CLAUSE

Any dispute, controversy, or claim arising out of, or in relation to, this contract, including the validity, invalidity, breach, or termination thereof, shall be resolved by arbitration in accordance with the Swiss Rules of International Arbitration of the Swiss Chambers' Arbitration Institution in force on the date on which the Notice of Arbitration is submitted in accordance with these Rules.

The number of arbitrators shall be ... (“one”, “three”, “one or three”);

The seat of the arbitration shall be ... (name of city in Switzerland, unless the parties agree on a city in another country);

The arbitral proceedings shall be conducted in ... (insert desired language).

INTRODUCTION

- (a) In order to harmonise their rules of arbitration the Chambers of Commerce and Industry of Basel, Bern, Geneva, Neuchâtel, Ticino, Vaud and Zurich in 2004 replaced their former rules by the Swiss Rules of International Arbitration (hereinafter the “Swiss Rules” or the “Rules”).
- (b) For the purpose of providing arbitration services, the Chambers founded the Swiss Chambers' Arbitration Institution. In order to administer arbitrations under the Swiss Rules, the Swiss Chambers' Arbitration Institution has established the Arbitration Court (hereinafter the “Court”), which is comprised of experienced international arbitration practitioners. The Court shall render decisions as provided for under these Rules. It may delegate to one or more members or committees the power to take certain decisions pursuant to its Internal Rules¹. The Court is assisted in its work by the Secretariat of the Court (hereinafter the “Secretariat”).
- (c) The Swiss Chambers' Arbitration Institution provides domestic and international arbitration services, as well as other dispute resolution services, under any applicable law, in Switzerland or in any other country.

¹ The Internal Rules are available on the website www.swissarbitration.org.

Section I. Introductory Rules

SCOPE OF APPLICATION

Article 1

1. These Rules shall govern arbitrations where an agreement to arbitrate refers to these Rules or to the arbitration rules of the Chambers of Commerce and Industry of Basel, Bern, Geneva, Neuchâtel, Ticino, Vaud, Zurich, or any further Chamber of Commerce and Industry that may adhere to these Rules.
2. The seat of arbitration designated by the parties may be in Switzerland or in any other country.
3. This version of the Rules shall come into force on 1 June 2012 and, unless the parties have agreed otherwise, shall apply to all arbitral proceedings in which the Notice of Arbitration is submitted on or after that date.
4. By submitting their dispute to arbitration under these Rules, the parties confer on the Court, to the fullest extent permitted under the law applicable to the arbitration, all of the powers required for the purpose of supervising the arbitral proceedings otherwise vested in the competent judicial authority, including the power to extend the term of office of the arbitral tribunal and to decide on the challenge of an arbitrator on grounds not provided for in these Rules.
5. These Rules shall govern the arbitration, except if one of them is in conflict with a provision of the law applicable to the arbitration from which the parties cannot derogate, in which case that provision shall prevail.

NOTICE, CALCULATION OF PERIODS OF TIME

Article 2

1. For the purposes of these Rules, any notice, including a notification, communication, or proposal, is deemed to have been received if it is delivered to the addressee, or to its habitual residence, place of business, postal or electronic address, or, if none of these can be identified after making a reasonable inquiry, to the addressee's last-known residence or place of business. A notice shall be deemed to have been received on the day it is delivered.
2. A period of time under these Rules shall begin to run on the day following the day when a notice, notification, communication, or proposal is received. If the last day of such a period is an official holiday or a non-business day at the residence or

place of business of the addressee, the period is extended until the first business day which follows. Official holidays or non-business days are included in the calculation of a period of time.

3. If the circumstances so justify, the Court may extend or shorten any time-limit it has fixed or has the authority to fix or amend.

NOTICE OF ARBITRATION AND ANSWER TO THE NOTICE OF ARBITRATION

Article 3

1. The party initiating arbitration (hereinafter called the "Claimant" or, where applicable, the "Claimants") shall submit a Notice of Arbitration to the Secretariat at any of the addresses listed in Appendix A.
2. Arbitral proceedings shall be deemed to commence on the date on which the Notice of Arbitration is received by the Secretariat.
3. The Notice of Arbitration shall be submitted in as many copies as there are other parties (hereinafter called the "Respondent" or, where applicable, the "Respondents"), together with an additional copy for each arbitrator and one copy for the Secretariat, and shall include the following:
  - (a) A demand that the dispute be referred to arbitration;
  - (b) The names, addresses, telephone and fax numbers, and e-mail addresses (if any) of the parties and of their representative(s);
  - (c) A copy of the arbitration clause or the separate arbitration agreement that is invoked;
  - (d) A reference to the contract or other legal instrument(s) out of, or in relation to, which the dispute arises;
  - (e) The general nature of the claim and an indication of the amount involved, if any;
  - (f) The relief or remedy sought;
  - (g) A proposal as to the number of arbitrators (i.e. one or three), the language, and the seat of the arbitration, if the parties have not previously agreed thereon;
  - (h) The Claimant's designation of one or more arbitrators, if the parties' agreement so requires;

- (i) Confirmation of payment by check or transfer to the relevant account listed in Appendix A of the Registration Fee as required by Appendix B (Schedule of Costs) in force on the date the Notice of Arbitration is submitted.
4. The Notice of Arbitration may also include:
- (a) The Claimant's proposal for the appointment of a sole arbitrator referred to in Article 7;
- (b) The Statement of Claim referred to in Article 18.
5. If the Notice of Arbitration is incomplete, if the required number of copies or attachments are not submitted, or if the Registration Fee is not paid, the Secretariat may request the Claimant to remedy the defect within an appropriate period of time. The Secretariat may also request the Claimant to submit a translation of the Notice of Arbitration within the same period of time if it is not submitted in English, German, French, or Italian. If the Claimant complies with such directions within the applicable time-limit, the Notice of Arbitration shall be deemed to have been validly filed on the date on which the initial version was received by the Secretariat.
6. The Secretariat shall provide, without delay, a copy of the Notice of Arbitration together with any exhibits to the Respondent.
7. Within thirty days from the date of receipt of the Notice of Arbitration, the Respondent shall submit to the Secretariat an Answer to the Notice of Arbitration. The Answer to the Notice of Arbitration shall be submitted in as many copies as there are other parties, together with an additional copy for each arbitrator and one copy for the Secretariat, and shall, to the extent possible, include the following:
- (a) The name, address, telephone and fax numbers, and e-mail address of the Respondent and of its representative(s);
- (b) Any plea that an arbitral tribunal constituted under these Rules lacks jurisdiction;
- (c) The Respondent's comments on the particulars set forth in the Notice of Arbitration referred to in Article 3(3)(e);
- (d) The Respondent's answer to the relief or remedy sought in the Notice of Arbitration referred to in Article 3(3)(f);
- (e) The Respondent's proposal as to the number of arbitrators (i.e. one or three), the language, and the seat of the arbitration referred to in Article 3(3)(g);

- (f) The Respondent's designation of one or more arbitrators if the parties' agreement so requires.
8. The Answer to the Notice of Arbitration may also include:
- (a) The Respondent's proposal for the appointment of a sole arbitrator referred to in Article 7;
- (b) The Statement of Defence referred to in Article 19.
9. Articles 3(5) and (6) are applicable to the Answer to the Notice of Arbitration.
10. Any counterclaim or set-off defence shall in principle be raised with the Answer to the Notice of Arbitration. Article 3(3) is applicable to the counterclaim or set-off defence.
11. If no counterclaim or set-off defence is raised with the Answer to the Notice of Arbitration, or if there is no indication of the amount of the counterclaim or set-off defence, the Court may rely exclusively on the Notice of Arbitration in order to determine the possible application of Article 42(2) (Expedited Procedure).
12. If the Respondent does not submit an Answer to the Notice of Arbitration, or if the Respondent raises an objection to the arbitration being administered under these Rules, the Court shall administer the case, unless there is manifestly no agreement to arbitrate referring to these Rules.

CONSOLIDATION AND JOINDER

Article 4

1. Where a Notice of Arbitration is submitted between parties already involved in other arbitral proceedings pending under these Rules, the Court may decide, after consulting with the parties and any confirmed arbitrator in all proceedings, that the new case shall be consolidated with the pending arbitral proceedings. The Court may proceed in the same way where a Notice of Arbitration is submitted between parties that are not identical to the parties in the pending arbitral proceedings. When rendering its decision, the Court shall take into account all relevant circumstances, including the links between the cases and the progress already made in the pending arbitral proceedings. Where the Court decides to consolidate the new case with the pending arbitral proceedings, the parties to all proceedings shall be deemed to have waived their right to designate an arbitrator, and the Court may revoke the appointment and confirmation of arbitrators and apply the provisions of Section II (Composition of the Arbitral Tribunal).

2. Where one or more third persons request to participate in arbitral proceedings already pending under these Rules or where a party to pending arbitral proceedings under these Rules requests that one or more third persons participate in the arbitration, the arbitral tribunal shall decide on such request, after consulting with all of the parties, including the person or persons to be joined, taking into account all relevant circumstances.

Section II. Composition of the Arbitral Tribunal

CONFIRMATION OF ARBITRATORS

Article 5

1. All designations of an arbitrator made by the parties or the arbitrators are subject to confirmation by the Court, upon which the appointments shall become effective. The Court has no obligation to give reasons when it does not confirm an arbitrator.
2. Where a designation is not confirmed, the Court may either:
  - (a) invite the party or parties concerned, or, as the case may be, the arbitrators, to make a new designation within a reasonable time-limit; or
  - (b) in exceptional circumstances, proceed directly with the appointment.
3. In the event of any failure in the constitution of the arbitral tribunal under these Rules, the Court shall have all powers to address such failure and may, in particular, revoke any appointment made, appoint or reappoint any of the arbitrators and designate one of them as the presiding arbitrator.
4. If, before the arbitral tribunal is constituted, the parties agree on a settlement of the dispute, or the continuation of the arbitral proceedings becomes unnecessary or impossible for other reasons, the Secretariat shall give advance notice to the parties that the Court may terminate the proceedings. Any party may request that the Court proceed with the constitution of the arbitral tribunal in accordance with these Rules in order that the arbitral tribunal determine and apportion the costs not agreed upon by the parties.
5. Once the Registration Fee and any Provisional Deposit have been paid in accordance with Appendix B (Schedule of Costs) and all arbitrators have been confirmed, the Secretariat shall transmit the file to the arbitral tribunal without delay.

NUMBER OF ARBITRATORS

Article 6

1. If the parties have not agreed upon the number of arbitrators, the Court shall decide whether the case shall be referred to a sole arbitrator or to a three-member arbitral tribunal, taking into account all relevant circumstances.
2. As a rule, the Court shall refer the case to a sole arbitrator, unless the complexity of the subject matter and/or the amount in dispute justify that the case be referred to a three-member arbitral tribunal.
3. If the arbitration agreement provides for an arbitral tribunal composed of more than one arbitrator, and this appears inappropriate in view of the amount in dispute or of other circumstances, the Court shall invite the parties to agree to refer the case to a sole arbitrator.
4. Where the amount in dispute does not exceed CHF 1,000,000 (one million Swiss francs), Article 42(2) (Expedited Procedure) shall apply.

APPOINTMENT OF A SOLE ARBITRATOR

Article 7

1. Where the parties have agreed that the dispute shall be referred to a sole arbitrator, they shall jointly designate the sole arbitrator within thirty days from the date on which the Notice of Arbitration was received by the Respondent(s), unless the parties' agreement provides otherwise.
2. Where the parties have not agreed upon the number of arbitrators, they shall jointly designate the sole arbitrator within thirty days from the date of receipt of the Court's decision that the dispute shall be referred to a sole arbitrator.
3. If the parties fail to designate the sole arbitrator within the applicable time-limit, the Court shall proceed with the appointment.

APPOINTMENT OF ARBITRATORS IN BI-PARTY OR MULTI-PARTY PROCEEDINGS

Article 8

1. Where a dispute between two parties is referred to a three-member arbitral tribunal, each party shall designate one arbitrator, unless the parties have agreed otherwise.
2. If a party fails to designate an arbitrator within the time-limit set by the Court or resulting from the arbitration agreement,

the Court shall appoint the arbitrator. Unless the parties' agreement provides otherwise, the two arbitrators so appointed shall designate, within thirty days from the confirmation of the second arbitrator, a third arbitrator who shall act as the presiding arbitrator of the arbitral tribunal. Failing such designation, the Court shall appoint the presiding arbitrator.

3. In multi-party proceedings, the arbitral tribunal shall be constituted in accordance with the parties' agreement.
4. If the parties have not agreed upon a procedure for the constitution of the arbitral tribunal in multi-party proceedings, the Court shall set an initial thirty-day time-limit for the Claimant or group of Claimants to designate an arbitrator, and set a subsequent thirty-day time-limit for the Respondent or group of Respondents to designate an arbitrator. If the party or group(s) of parties have each designated an arbitrator, Article 8(2) shall apply to the designation of the presiding arbitrator.
5. Where a party or group of parties fails to designate an arbitrator in multi-party proceedings, the Court may appoint all of the arbitrators, and shall specify the presiding arbitrator.

INDEPENDENCE AND CHALLENGE OF ARBITRATORS

Article 9

1. Any arbitrator conducting an arbitration under these Rules shall be and shall remain at all times impartial and independent of the parties.
2. Prospective arbitrators shall disclose to those who approach them in connection with a possible appointment any circumstances likely to give rise to justifiable doubts as to their impartiality or independence. An arbitrator, once designated or appointed, shall disclose such circumstances to the parties, unless they have already been so informed.

Article 10

1. Any arbitrator may be challenged if circumstances exist that give rise to justifiable doubts as to the arbitrator's impartiality or independence.
2. A party may challenge the arbitrator designated by it only for reasons of which it becomes aware after the appointment has been made.

Article 11

1. A party intending to challenge an arbitrator shall send a notice of challenge to the Secretariat within 15 days after the circumstances giving rise to the challenge became known to that party.
2. If, within 15 days from the date of the notice of challenge, all of the parties do not agree to the challenge, or the challenged arbitrator does not withdraw, the Court shall decide on the challenge.
3. The decision of the Court is final and the Court has no obligation to give reasons.

REMOVAL OF AN ARBITRATOR

Article 12

1. If an arbitrator fails to perform his or her functions despite a written warning from the other arbitrators or from the Court, the Court may revoke the appointment of that arbitrator.
2. The arbitrator shall first have an opportunity to present his or her position to the Court. The decision of the Court is final and the Court has no obligation to give reasons.

REPLACEMENT OF AN ARBITRATOR

Article 13

1. Subject to Article 13(2), in all instances in which an arbitrator has to be replaced, a replacement arbitrator shall be designated or appointed pursuant to the procedure provided for in Articles 7 and 8 within the time-limit set by the Court. Such procedure shall apply even if a party or the arbitrators had failed to make the required designation during the initial appointment process.
2. In exceptional circumstances, the Court may, after consulting with the parties and any remaining arbitrators:
  - (a) directly appoint the replacement arbitrator; or
  - (b) after the closure of the proceedings, authorise the remaining arbitrator(s) to proceed with the arbitration and make any decision or award.

Article 14

If an arbitrator is replaced, the proceedings shall, as a rule, resume at the stage reached when the arbitrator who was replaced ceased to perform his or her functions, unless the arbitral tribunal decides otherwise.

Section III. Arbitral Proceedings*GENERAL PROVISIONS***Article 15**

1. Subject to these Rules, the arbitral tribunal may conduct the arbitration in such manner as it considers appropriate, provided that it ensures equal treatment of the parties and their right to be heard.
2. At any stage of the proceedings, the arbitral tribunal may hold hearings for the presentation of evidence by witnesses, including expert witnesses, or for oral argument. After consulting with the parties, the arbitral tribunal may also decide to conduct the proceedings on the basis of documents and other materials.
3. At an early stage of the arbitral proceedings, and in consultation with the parties, the arbitral tribunal shall prepare a provisional timetable for the arbitral proceedings, which shall be provided to the parties and, for information, to the Secretariat.
4. All documents or information provided to the arbitral tribunal by one party shall at the same time be communicated by that party to the other parties.
5. The arbitral tribunal may, after consulting with the parties, appoint a secretary. Articles 9 to 11 shall apply to the secretary.
6. The parties may be represented or assisted by persons of their choice.
7. All participants in the arbitral proceedings shall act in good faith, and make every effort to contribute to the efficient conduct of the proceedings and to avoid unnecessary costs and delays. The parties undertake to comply with any award or order made by the arbitral tribunal or emergency arbitrator without delay.
8. With the agreement of each of the parties, the arbitral tribunal may take steps to facilitate the settlement of the dispute before it. Any such agreement by a party shall constitute a waiver of its right to challenge an arbitrator's impartiality based on the

arbitrator's participation and knowledge acquired in taking the agreed steps.

*SEAT OF THE ARBITRATION***Article 16**

1. If the parties have not determined the seat of the arbitration, or if the designation of the seat is unclear or incomplete, the Court shall determine the seat of the arbitration, taking into account all relevant circumstances, or shall request the arbitral tribunal to determine it.
2. Without prejudice to the determination of the seat of the arbitration, the arbitral tribunal may decide where the proceedings shall be conducted. In particular, it may hear witnesses and hold meetings for consultation among its members at any place it deems appropriate, having regard to the circumstances of the arbitration.
3. The arbitral tribunal may meet at any place it deems appropriate for the inspection of goods, other property, or documents. The parties shall be given sufficient notice to enable them to be present at such an inspection.
4. The award shall be deemed to be made at the seat of the arbitration.

*LANGUAGE***Article 17**

1. Subject to an agreement of the parties, the arbitral tribunal shall, promptly after its appointment, determine the language or languages to be used in the proceedings. This determination shall apply to the Statement of Claim, the Statement of Defence, any further written statements, and to any oral hearings.
2. The arbitral tribunal may order that any documents annexed to the Statement of Claim or Statement of Defence, and any supplementary documents or exhibits submitted in the course of the proceedings in a language other than the language or languages agreed upon by the parties or determined by the arbitral tribunal shall be accompanied by a translation into such language or languages.

*STATEMENT OF CLAIM***Article 18**

1. Within a period of time to be determined by the arbitral tribunal, and unless the Statement of Claim was contained in the

Notice of Arbitration, the Claimant shall communicate its Statement of Claim in writing to the Respondent and to each of the arbitrators. A copy of the contract, and, if it is not contained in the contract, of the arbitration agreement, shall be annexed to the Statement of Claim.

2. The Statement of Claim shall include the following particulars:
  - (a) The names and addresses of the parties;
  - (b) A statement of the facts supporting the claim;
  - (c) The points at issue;
  - (d) The relief or remedy sought.
3. As a rule, the Claimant shall annex to its Statement of Claim all documents and other evidence on which it relies.

STATEMENT OF DEFENCE

Article 19

1. Within a period of time to be determined by the arbitral tribunal, and unless the Statement of Defence was contained in the Answer to the Notice of Arbitration, the Respondent shall communicate its Statement of Defence in writing to the Claimant and to each of the arbitrators.
2. The Statement of Defence shall reply to the particulars of the Statement of Claim set out in Articles 18(2)(b) to (d). If the Respondent raises an objection to the jurisdiction or to the proper constitution of the arbitral tribunal, the Statement of Defence shall contain the factual and legal basis of such objection. As a rule, the Respondent shall annex to its Statement of Defence all documents and other evidence on which it relies.
3. Articles 18(2)(b) to (d) shall apply to a counterclaim and a claim relied on for the purpose of a set-off.

AMENDMENTS TO THE CLAIM OR DEFENCE

Article 20

1. During the course of the arbitral proceedings, a party may amend or supplement its claim or defence, unless the arbitral tribunal considers it inappropriate to allow such amendment having regard to the delay in making it, the prejudice to the other parties, or any other circumstances. However, a claim may not be amended in such a manner that the amended claim falls outside the scope of the arbitration clause or separate arbitration agreement.

2. The arbitral tribunal may adjust the costs of the arbitration if a party amends or supplements its claims, counterclaims, or defences.

OBJECTIONS TO THE JURISDICTION OF THE ARBITRAL TRIBUNAL

Article 21

1. The arbitral tribunal shall have the power to rule on any objections to its jurisdiction, including any objection with respect to the existence or validity of the arbitration clause or of the separate arbitration agreement.
2. The arbitral tribunal shall have the power to determine the existence or the validity of the contract of which an arbitration clause forms part. For the purposes of Article 21, an arbitration clause which forms part of a contract and which provides for arbitration under these Rules shall be treated as an agreement independent of the other terms of the contract. A decision by the arbitral tribunal that the contract is null and void shall not entail *ipso jure* the invalidity of the arbitration clause.
3. As a rule, any objection to the jurisdiction of the arbitral tribunal shall be raised in the Answer to the Notice of Arbitration, and in no event later than in the Statement of Defence referred to in Article 19, or, with respect to a counterclaim, in the reply to the counterclaim.
4. In general, the arbitral tribunal should rule on any objection to its jurisdiction as a preliminary question. However, the arbitral tribunal may proceed with the arbitration and rule on such an objection in an award on the merits.
5. The arbitral tribunal shall have jurisdiction to hear a set-off defence even if the relationship out of which the defence is said to arise is not within the scope of the arbitration clause, or falls within the scope of another arbitration agreement or forum-selection clause.

FURTHER WRITTEN STATEMENTS

Article 22

The arbitral tribunal shall decide which further written statements, in addition to the Statement of Claim and the Statement of Defence, shall be required from the parties or may be presented by them and shall set the periods of time for communicating such statements.

*PERIODS OF TIME***Article 23**

The periods of time set by the arbitral tribunal for the communication of written statements (including the Statement of Claim and Statement of Defence) should not exceed forty-five days. However, the arbitral tribunal may extend the time-limits if it considers that an extension is justified.

*EVIDENCE AND HEARINGS***Article 24**

1. Each party shall have the burden of proving the facts relied on to support its claim or defence.
2. The arbitral tribunal shall determine the admissibility, relevance, materiality, and weight of the evidence.
3. At any time during the arbitral proceedings, the arbitral tribunal may require the parties to produce documents, exhibits, or other evidence within a period of time determined by the arbitral tribunal.

Article 25

1. The arbitral tribunal shall give the parties adequate advance notice of the date, time, and place of any oral hearing.
2. Any person may be a witness or an expert witness in the arbitration. It is not improper for a party, its officers, employees, legal advisors, or counsel to interview witnesses, potential witnesses, or expert witnesses.
3. Prior to a hearing and within a period of time determined by the arbitral tribunal, the evidence of witnesses and expert witnesses may be presented in the form of written statements or reports signed by them.
4. At the hearing, witnesses and expert witnesses may be heard and examined in the manner set by the arbitral tribunal. The arbitral tribunal may direct that witnesses or expert witnesses be examined through means that do not require their physical presence at the hearing (including by videoconference).
5. Arrangements shall be made for the translation of oral statements made at a hearing and for a record of the hearing to be provided if this is deemed necessary by the arbitral tribunal having regard to the circumstances of the case, or if the parties so agree.

6. Hearings shall be held *in camera* unless the parties agree otherwise. The arbitral tribunal may order witnesses or expert witnesses to retire during the testimony of other witnesses or expert witnesses.

*INTERIM MEASURES OF PROTECTION***Article 26**

1. At the request of a party, the arbitral tribunal may grant any interim measures it deems necessary or appropriate. Upon the application of any party or, in exceptional circumstances and with prior notice to the parties, on its own initiative, the arbitral tribunal may also modify, suspend or terminate any interim measures granted.
2. Interim measures may be granted in the form of an interim award. The arbitral tribunal shall be entitled to order the provision of appropriate security.
3. In exceptional circumstances, the arbitral tribunal may rule on a request for interim measures by way of a preliminary order before the request has been communicated to any other party, provided that such communication is made at the latest together with the preliminary order and that the other parties are immediately granted an opportunity to be heard.
4. The arbitral tribunal may rule on claims for compensation for any damage caused by an unjustified interim measure or preliminary order.
5. By submitting their dispute to arbitration under these Rules, the parties do not waive any right that they may have under the applicable laws to submit a request for interim measures to a judicial authority. A request for interim measures addressed by any party to a judicial authority shall not be deemed to be incompatible with the agreement to arbitrate, or to constitute a waiver of that agreement.
6. The arbitral tribunal shall have discretion to apportion the costs relating to a request for interim measures in an interim award or in the final award.

*TRIBUNAL-APPOINTED EXPERTS***Article 27**

1. The arbitral tribunal, after consulting with the parties, may appoint one or more experts to report to it, in writing, on specific issues to be determined by the arbitral tribunal. A copy of the expert's terms of reference, established by the arbitral tribunal, shall be communicated to the parties.

2. The parties shall give the expert any relevant information or produce for the expert's inspection any relevant documents or goods that the expert may require of them. Any dispute between a party and the expert as to the relevance of the required information, documents or goods shall be referred to the arbitral tribunal.
3. Upon receipt of the expert's report, the arbitral tribunal shall communicate a copy of the report to the parties, which shall be given the opportunity to express, in writing, their opinion on the report. A party shall be entitled to examine any document on which the expert has relied in the report.
4. At the request of any party, the expert, after delivery of the report, may be heard at a hearing during which the parties shall have the opportunity to be present and to examine the expert. At this hearing, any party may present expert witnesses in order to testify on the points at issue. Article 25 shall be applicable to such proceedings.
5. Articles 9 to 11 shall apply to any expert appointed by the arbitral tribunal.

DEFAULT

Article 28

1. If, within the period of time set by the arbitral tribunal, the Claimant has failed to communicate its claim without showing sufficient cause for such failure, the arbitral tribunal shall issue an order for the termination of the arbitral proceedings. If, within the period of time set by the arbitral tribunal, the Respondent has failed to communicate its Statement of Defence without showing sufficient cause for such failure, the arbitral tribunal shall order that the proceedings continue.
2. If one of the parties, duly notified under these Rules, fails to appear at a hearing, without showing sufficient cause for such failure, the arbitral tribunal may proceed with the arbitration.
3. If one of the parties, duly invited to produce documentary or other evidence, fails to do so within the period of time determined by the arbitral tribunal, without showing sufficient cause for such failure, the arbitral tribunal may make the award on the evidence before it.

CLOSURE OF PROCEEDINGS

Article 29

1. When it is satisfied that the parties have had a reasonable opportunity to present their respective cases on matters to be

decided in an award, the arbitral tribunal may declare the proceedings closed with regard to such matters.

2. The arbitral tribunal may, if it considers it necessary owing to exceptional circumstances, decide, on its own initiative or upon the application of a party, to reopen the proceedings on the matters with regard to which the proceedings were closed pursuant to Article 29(1) at any time before the award on such matters is made.

WAIVER OF RULES

Article 30

If a party knows that any provision of, or requirement under, these Rules or any other applicable procedural rule has not been complied with and yet proceeds with the arbitration without promptly stating its objection to such non-compliance, it shall be deemed to have waived its right to raise an objection.

Section IV. The Award

DECISIONS

Article 31

1. If the arbitral tribunal is composed of more than one arbitrator, any award or other decision of the arbitral tribunal shall be made by a majority of the arbitrators. If there is no majority, the award shall be made by the presiding arbitrator alone.
2. If authorized by the arbitral tribunal, the presiding arbitrator may decide on questions of procedure, subject to revision by the arbitral tribunal.

FORM AND EFFECT OF THE AWARD

Article 32

1. In addition to making a final award, the arbitral tribunal may make interim, interlocutory, or partial awards. If appropriate, the arbitral tribunal may also award costs in awards that are not final.
2. The award shall be made in writing and shall be final and binding on the parties.
3. The arbitral tribunal shall state the reasons upon which the award is based, unless the parties have agreed that no reasons are to be given.

4. An award shall be signed by the arbitrators and it shall specify the seat of the arbitration and the date on which the award was made. Where the arbitral tribunal is composed of more than one arbitrator and any of them fails to sign, the award shall state the reason for the absence of the signature.
5. The publication of the award is governed by Article 44.
6. Originals of the award signed by the arbitrators shall be communicated by the arbitral tribunal to the parties and to the Secretariat. The Secretariat shall retain a copy of the award.

APPLICABLE LAW, AMIABLE COMPOSITEUR

Article 33

1. The arbitral tribunal shall decide the case in accordance with the rules of law agreed upon by the parties or, in the absence of a choice of law, by applying the rules of law with which the dispute has the closest connection.
2. The arbitral tribunal shall decide as *amiable compositeur* or *ex aequo et bono* only if the parties have expressly authorised the arbitral tribunal to do so.
3. In all cases, the arbitral tribunal shall decide in accordance with the terms of the contract and shall take into account the trade usages applicable to the transaction.

SETTLEMENT OR OTHER GROUNDS FOR TERMINATION

Article 34

1. If, before the award is made, the parties agree on a settlement of the dispute, the arbitral tribunal shall either issue an order for the termination of the arbitral proceedings or, if requested by the parties and accepted by the arbitral tribunal, record the settlement in the form of an arbitral award on agreed terms. The arbitral tribunal is not obliged to give reasons for such an award.
2. If, before the award is made, the continuation of the arbitral proceedings becomes unnecessary or impossible for any reason not mentioned in Article 34(1), the arbitral tribunal shall give advance notice to the parties that it may issue an order for the termination of the proceedings. The arbitral tribunal shall have the power to issue such an order, unless a party raises justifiable grounds for objection.
3. Copies of the order for termination of the arbitral proceedings or of the arbitral award on agreed terms, signed by the arbitra-

tors, shall be communicated by the arbitral tribunal to the parties and to the Secretariat. Where an arbitral award on agreed terms is made, Articles 32(2) and (4) to (6) shall apply.

INTERPRETATION OF THE AWARD

Article 35

1. Within thirty days after the receipt of the award, a party, with notice to the Secretariat and to the other parties, may request that the arbitral tribunal give an interpretation of the award. The arbitral tribunal may set a time-limit, as a rule not exceeding thirty days, for the other parties to comment on the request.
2. The interpretation shall be given in writing within forty-five days after the receipt of the request. The Court may extend this time limit. The interpretation shall form part of the award and Articles 32(2) to (6) shall apply.

CORRECTION OF THE AWARD

Article 36

1. Within thirty days after the receipt of the award, a party, with notice to the Secretariat and to the other parties, may request the arbitral tribunal to correct in the award any errors in computation, any clerical or typographical errors, or any errors of similar nature. The arbitral tribunal may set a time-limit, as a rule not exceeding thirty days, for the other parties to comment on the request.
2. The arbitral tribunal may within thirty days after the communication of the award make such corrections on its own initiative.
3. Such corrections shall be in writing, and Articles 32(2) to (6) shall apply.

ADDITIONAL AWARD

Article 37

1. Within thirty days after the receipt of the award, a party, with notice to the Secretariat and the other parties, may request the arbitral tribunal to make an additional award as to claims presented in the arbitral proceedings but omitted from the award. The arbitral tribunal may set a time-limit, as a rule not exceeding thirty days, for the other parties to comment on the request.
2. If the arbitral tribunal considers the request for an additional award to be justified and considers that the omission can be rectified without any further hearings or evidence, it shall

complete its award within sixty days after the receipt of the request. The Court may extend this time-limit.

3. Articles 32(2) to (6) shall apply to any additional award.

COSTS

Article 38

The award shall contain a determination of the costs of the arbitration. The term “costs” includes only:

- (a) The fees of the arbitral tribunal, to be stated separately as to each arbitrator and any secretary, and to be determined by the arbitral tribunal itself in accordance with Articles 39 and 40(3) to (5);
- (b) The travel and other expenses incurred by the arbitral tribunal and any secretary;
- (c) The costs of expert advice and of other assistance required by the arbitral tribunal;
- (d) The travel and other expenses of witnesses, to the extent such expenses are approved by the arbitral tribunal;
- (e) The costs for legal representation and assistance, if such costs were claimed during the arbitral proceedings, and only to the extent that the arbitral tribunal determines that the amount of such costs is reasonable;
- (f) The Registration Fee and the Administrative Costs in accordance with Appendix B (Schedule of Costs);
- (g) The Registration Fee, the fees and expenses of any emergency arbitrator, and the costs of expert advice and of other assistance required by such emergency arbitrator, determined in accordance with Article 43(9).

Article 39

1. The fees and expenses of the arbitral tribunal shall be reasonable in amount, taking into account the amount in dispute, the complexity of the subject-matter of the arbitration, the time spent and any other relevant circumstances of the case, including the discontinuation of the arbitral proceedings in case of settlement. In the event of a discontinuation of the arbitral proceedings, the fees of the arbitral tribunal may be less than the minimum amount resulting from Appendix B (Schedule of Costs).

2. The fees and expenses of the arbitral tribunal shall be determined in accordance with Appendix B (Schedule of Costs).
3. The arbitral tribunal shall decide on the allocation of its fees among its members. As a rule, the presiding arbitrator shall receive between 40 % and 50 % and each co-arbitrator between 25 % and 30 % of the total fees, in view of the time and efforts spent by each arbitrator.

Article 40

1. Except as provided in Article 40(2), the costs of the arbitration shall in principle be borne by the unsuccessful party. However, the arbitral tribunal may apportion any of the costs of the arbitration among the parties if it determines that such apportionment is reasonable, taking into account the circumstances of the case.
2. With respect to the costs of legal representation and assistance referred to in Article 38(e), the arbitral tribunal, taking into account the circumstances of the case, shall be free to determine which party shall bear such costs or may apportion such costs among the parties if it determines that an apportionment is reasonable.
3. If the arbitral tribunal issues an order for the termination of the arbitral proceedings or makes an award on agreed terms, it shall determine the costs of the arbitration referred to in Articles 38 and 39 in the order or award.
4. Before rendering an award, termination order, or decision on a request under Articles 35 to 37, the arbitral tribunal shall submit to the Secretariat a draft thereof for approval or adjustment by the Court of the determination on costs made pursuant to Articles 38(a) to (c) and (f) and Article 39. Any such approval or adjustment shall be binding upon the arbitral tribunal.
5. No additional costs may be charged by an arbitral tribunal for interpretation, correction, or completion of its award under Articles 35 to 37, unless they are justified by the circumstances.

DEPOSIT OF COSTS

Article 41

1. The arbitral tribunal, once constituted, and after consulting with the Court, shall request each party to deposit an equal amount as an advance for the costs referred to in Articles 38(a) to (c) and the Administrative Costs referred to in Art. 38(f). Any Provisional Deposit paid by a party in accordance with Appendix B (Schedule of Costs) shall be considered as a

- partial payment of its deposit. The arbitral tribunal shall provide a copy of such request to the Secretariat.
2. Where a Respondent submits a counterclaim, or it otherwise appears appropriate in the circumstances, the arbitral tribunal may in its discretion establish separate deposits.
  3. During the course of the arbitral proceedings, the arbitral tribunal may, after consulting with the Court, request supplementary deposits from the parties. The arbitral tribunal shall provide a copy of any such request to the Secretariat.
  4. If the required deposits are not paid in full within fifteen days after the receipt of the request, the arbitral tribunal shall notify the parties in order that one or more of them may make the required payment. If such payment is not made, the arbitral tribunal may order the suspension or termination of the arbitral proceedings.
  5. In its final award, the arbitral tribunal shall issue to the parties a statement of account of the deposits received. Any unused amount shall be returned to the parties.

Section V. Other Provisions

EXPEDITED PROCEDURE

Article 42

1. If the parties so agree, or if Article 42(2) is applicable, the arbitral proceedings shall be conducted in accordance with an Expedited Procedure based upon the foregoing provisions of these Rules, subject to the following changes:
  - (a) The file shall be transmitted to the arbitral tribunal only upon payment of the Provisional Deposit as required by Section 1.4 of Appendix B (Schedule of Costs);
  - (b) After the submission of the Answer to the Notice of Arbitration, the parties shall, as a rule, be entitled to submit only a Statement of Claim, a Statement of Defence (and counterclaim) and, where applicable, a Statement of Defence in reply to the counterclaim;
  - (c) Unless the parties agree that the dispute shall be decided on the basis of documentary evidence only, the arbitral tribunal shall hold a single hearing for the examination of the witnesses and expert witnesses, as well as for oral argument;

- (d) The award shall be made within six months from the date on which the Secretariat transmitted the file to the arbitral tribunal. In exceptional circumstances, the Court may extend this time-limit;
  - (e) The arbitral tribunal shall state the reasons upon which the award is based in summary form, unless the parties have agreed that no reasons are to be given.
2. The following provisions shall apply to all cases in which the amount in dispute, representing the aggregate of the claim and the counterclaim (or any set-off defence), does not exceed CHF 1,000,000 (one million Swiss francs), unless the Court decides otherwise, taking into account all relevant circumstances:
    - (a) The arbitral proceedings shall be conducted in accordance with the Expedited Procedure set forth in Article 42(1);
    - (b) The case shall be referred to a sole arbitrator, unless the arbitration agreement provides for more than one arbitrator;
    - (c) If the arbitration agreement provides for an arbitral tribunal composed of more than one arbitrator, the Secretariat shall invite the parties to agree to refer the case to a sole arbitrator. If the parties do not agree to refer the case to a sole arbitrator, the fees of the arbitrators shall be determined in accordance with Appendix B (Schedule of Costs), but shall in no event be less than the fees resulting from the hourly rate set out in Section 2.8 of Appendix B.

EMERGENCY RELIEF

Article 43

1. Unless the parties have agreed otherwise, a party requiring urgent interim measures pursuant to Article 26 before the arbitral tribunal is constituted may submit to the Secretariat an application for emergency relief proceedings (hereinafter the "Application"). In addition to the particulars set out in Articles 3(3)(b) to (e), the Application shall include:
  - (a) A statement of the interim measure(s) sought and the reasons therefor, in particular the reason for the purported urgency;
  - (b) Comments on the language, the seat of arbitration, and the applicable law;
  - (c) Confirmation of payment by check or transfer to the relevant account listed in Appendix A of the Registration Fee

and of the deposit for emergency relief proceedings as required by Section 1.6 of Appendix B (Schedule of Costs).

2. As soon as possible after receipt of the Application, the Registration Fee, and the deposit for emergency relief proceedings, the Court shall appoint and transmit the file to a sole emergency arbitrator, unless
  - (a) there is manifestly no agreement to arbitrate referring to these Rules, or
  - (b) it appears more appropriate to proceed with the constitution of the arbitral tribunal and refer the Application to it.
3. If the Application is submitted before the Notice of Arbitration, the Court shall terminate the emergency relief proceedings if the Notice of Arbitration is not submitted within ten days from the receipt of the Application. In exceptional circumstances, the Court may extend this time-limit.
4. Articles 9 to 12 shall apply to the emergency arbitrator, except that the time-limits set out in Articles 11(1) and (2) are shortened to three days.
5. If the parties have not determined the seat of the arbitration, or if the designation of the seat is unclear or incomplete, the seat of the arbitration for the emergency relief proceedings shall be determined by the Court without prejudice to the determination of the seat of the arbitration pursuant to Article 16(1).
6. The emergency arbitrator may conduct the emergency relief proceedings in such a manner as the emergency arbitrator considers appropriate, taking into account the urgency inherent in such proceedings and ensuring that each party has a reasonable opportunity to be heard on the Application.
7. The decision on the Application shall be made within fifteen days from the date on which the Secretariat transmitted the file to the emergency arbitrator. This period of time may be extended by agreement of the parties or, in appropriate circumstances, by the Court. The decision on the Application may be made even if in the meantime the file has been transmitted to the arbitral tribunal.
8. A decision of the emergency arbitrator shall have the same effects as a decision pursuant to Article 26. Any interim measure granted by the emergency arbitrator may be modified, suspended or terminated by the emergency arbitrator or, after transmission of the file to it, by the arbitral tribunal.

9. The decision on the Application shall include a determination of costs as referred to in Article 38(g). Before rendering the decision on the Application, the emergency arbitrator shall submit to the Secretariat a draft thereof for approval or adjustment by the Court of the determination of costs. The costs shall be payable out of the deposit for emergency relief proceedings. The determination of costs pursuant to Article 38(d) and (e) and the apportionment of all costs among the parties shall be decided by the arbitral tribunal. If no arbitral tribunal is constituted, the determination of costs pursuant to Article 38(d) and (e) and the apportionment of all costs shall be decided by the emergency arbitrator in a separate award.
10. Any measure granted by the emergency arbitrator ceases to be binding on the parties either upon the termination of the emergency relief proceedings pursuant to Article 43(3), upon the termination of the arbitral proceedings, or upon the rendering of a final award, unless the arbitral tribunal expressly decides otherwise in the final award.
11. The emergency arbitrator may not serve as arbitrator in any arbitration relating to the dispute in respect of which the emergency arbitrator has acted, unless otherwise agreed by the parties.

CONFIDENTIALITY

Article 44

1. Unless the parties expressly agree in writing to the contrary, the parties undertake to keep confidential all awards and orders as well as all materials submitted by another party in the framework of the arbitral proceedings not already in the public domain, except and to the extent that a disclosure may be required of a party by a legal duty, to protect or pursue a legal right, or to enforce or challenge an award in legal proceedings before a judicial authority. This undertaking also applies to the arbitrators, the tribunal-appointed experts, the secretary of the arbitral tribunal, the members of the board of directors of the Swiss Chambers' Arbitration Institution, the members of the Court and the Secretariat, and the staff of the individual Chambers.
2. The deliberations of the arbitral tribunal are confidential.
3. An award or order may be published, whether in its entirety or in the form of excerpts or a summary, only under the following conditions:
  - (a) A request for publication is addressed to the Secretariat;
  - (b) All references to the parties' names are deleted; and

- (c) No party objects to such publication within the time limit fixed for that purpose by the Secretariat.

EXCLUSION OF LIABILITY

Article 45

1. Neither the members of the board of directors of the Swiss Chambers' Arbitration Institution, the members of the Court and the Secretariat, the individual Chambers or their staff, the arbitrators, the tribunal-appointed experts, nor the secretary of the arbitral tribunal shall be liable for any act or omission in connection with an arbitration conducted under these Rules, except if the act or omission is shown to constitute intentional wrongdoing or gross negligence.
2. After the award or termination order has been made and the possibilities of correction, interpretation and additional awards referred to in Articles 35 to 37 have lapsed or have been exhausted, neither the members of the board of the Swiss Chambers' Arbitration Institution, the members of the Court and the Secretariat, the individual Chambers or their staff, the arbitrators, the tribunal-appointed experts, nor the secretary of the arbitral tribunal shall be under an obligation to make statements to any person about any matter concerning the arbitration. No party shall seek to make any of these persons a witness in any legal or other proceedings arising out of the arbitration.

APPENDIX A: Offices and Bank Account of the Secretariat of the Arbitration Court

Bank Account

For updated information on our bank account details please visit our website (www.swissarbitration.org) on the following page:

<https://www.swissarbitration.org/arbitration/initiating-arbitration>

All payments must be made in Swiss Francs (CHF) and received net of any banking fees.

Addresses of the Secretariat of the Arbitration Court

Swiss Chambers' Arbitration Institution
Secretariat of the Arbitration Court
c/o Basel Chamber of Commerce
St. Jakobs-Strasse 25 - P.O. Box
CH-4010 **Basel**
Phone: +41 61 270 60 50
Fax: +41 61 270 60 05
E-mail: basel@swissarbitration.org

Swiss Chambers' Arbitration Institution
Secretariat of the Arbitration Court
c/o Chamber of Commerce and Industry of Bern
Kramgasse 2 - P.O. Box 5464
CH-3001 **Bern**
Phone: +41 31 388 87 87
Fax: +41 31 388 87 88
E-mail: bern@swissarbitration.org

Swiss Chambers' Arbitration Institution
Secretariat of the Arbitration Court
c/o Geneva Chamber of Commerce, Industry and Services
4, boulevard du Théâtre - P.O. Box 5039
CH-1211 **Geneva 11**
Phone: +41 22 819 91 57
Fax: +41 22 819 91 36
E-mail: geneva@swissarbitration.org

Swiss Chambers' Arbitration Institution
 Secretariat of the Arbitration Court
 c/o Chamber of Commerce and Industry of Vaud
 47, avenue d'Ouchy - P.O. Box 315
 CH-1001 **Lausanne**
 Phone: +41 21 613 35 31
 Fax: +41 21 613 35 05
 E-mail: lausanne@swissarbitration.org

Swiss Chambers' Arbitration Institution
 Secretariat of the Arbitration Court
 c/o Industrie- und Handelskammer Zentralschweiz
 Kapellplatz 2 – P.O. Box 2941
 CH-6002 **Lucerne**
 Phone: +41 41 410 68 89
 Fax: +41 41 410 52 88
 E-mail: lucerne@swissarbitration.org

Swiss Chambers' Arbitration Institution
 Secretariat of the Arbitration Court
 c/o Chamber of Commerce and Industry of Ticino
 16, corso Elvezia - P.O. Box 5399
 CH-6901 **Lugano**
 Phone: +41 91 911 51 11
 Fax: +41 91 911 51 12
 E-mail: lugano@swissarbitration.org

Swiss Chambers' Arbitration Institution
 Secretariat of the Arbitration Court
 c/o Neuchâtel Chamber of Commerce and Industry
 4, rue de la Serre - P.O. Box 2012
 CH-2001 **Neuchâtel**
 Phone: +41 32 727 24 27
 Fax: +41 32 727 24 28
 E-mail: neuchatel@swissarbitration.org

Swiss Chambers' Arbitration Institution
 Secretariat of the Arbitration Court
 c/o Zurich Chamber of Commerce
 Löwenstrasse 11 - P.O. Box
 CH-8021 **Zurich**
 Phone: +41 44 217 40 50
 Fax: +41 44 217 40 51
 E-mail: zurich@swissarbitration.org

APPENDIX B:

Schedule of Costs

(effective as of 1 June 2012)

(All amounts in this Appendix B are in Swiss francs, hereinafter “CHF”)

1. Registration Fee and Deposits

- 1.1 When submitting a Notice of Arbitration, the Claimant shall pay a non-refundable Registration Fee of
  - CHF 4,500 for arbitrations where the amount in dispute does not exceed CHF 2,000,000;
  - CHF 6,000 for arbitrations where the amount in dispute is between CHF 2,000,001 and CHF 10,000,000;
  - CHF 8,000 for arbitrations where the amount in dispute exceeds CHF 10,000,000.
- 1.2 If the amount in dispute is not quantified, the Claimant shall pay a non-refundable Registration Fee of CHF 6,000.
- 1.3 The above provisions shall apply to any counterclaim.
- 1.4 Under the Expedited Procedure, upon receipt of the Notice of Arbitration, the Court shall request the Claimant to pay a Provisional Deposit of CHF 5,000.
- 1.5 If the Registration Fee or any Provisional Deposit is not paid, the arbitration shall not proceed with respect to the related claim(s) or counterclaim(s).
- 1.6 A party applying for Emergency Relief shall pay a non-refundable Registration Fee of CHF 4,500 and a deposit as an advance for the costs of the emergency relief proceedings of CHF 20,000 together with the Application. If the Registration Fee and the deposit are not paid, the Court shall not proceed with the emergency relief proceedings.
- 1.7 In case of a request for the correction or interpretation of the award or for an additional award made pursuant to Articles 35, 36 or 37, or where a judicial authority remits an award to the arbitral tribunal, the arbitral tribunal may request a supplementary deposit with prior approval of the Court.

2. Fees and Administrative Costs

- 2.1 The fees referred to in Articles 38(a) and (g) shall cover the activities of the arbitral tribunal and the emergency arbitrator, respectively, from the moment the file is transmitted until the final award, termination order, or decision in emergency relief proceedings.
- 2.2 Where the amount in dispute exceeds the threshold specified in Section 6 of this Appendix B, Administrative Costs² shall be payable to the Swiss Chambers' Arbitration Institution, in addition to the Registration Fee.
- 2.3 As a rule, and except for emergency relief proceedings, the fees of the arbitral tribunal and the Administrative Costs shall be computed on the basis of the scale in Section 6 of this Appendix B, taking into account the criteria of Article 39(1). The fees of the arbitral tribunal, the deposits requested pursuant to Article 41, as well as the Administrative Costs may exceed the amounts set out in the scale only in exceptional circumstances and with prior approval of the Court.
- 2.4 Claims and counterclaims are added for the determination of the amount in dispute. The same rule applies to set-off defences, unless the arbitral tribunal, after consulting with the parties, concludes that such set-off defences will not require significant additional work.
- 2.5 Interest claims shall not be taken into account for the calculation of the amount in dispute. However, when the interest claims exceed the amount claimed as principal, the interest claims alone shall be taken into account for the calculation of the amount in dispute.
- 2.6 Amounts in currencies other than the Swiss franc shall be converted into Swiss francs at the rate of exchange applicable at the time the Notice of Arbitration is received by the Secretariat or at the time any new claim, counterclaim, set-off defence or amendment to a claim or defence is filed.
- 2.7 If the amount in dispute is not quantified, the fees of the arbitral tribunal and the Administrative Costs shall be determined by the arbitral tribunal, taking into account all relevant circumstances.

² This is a contribution, in the maximum amount of CHF 50,000, to the Administrative Costs of the Swiss Chambers' Arbitration Institution, in addition to the Registration Fee. In the event of a discontinuation of the arbitral proceedings (Article 39(1)), the Swiss Chambers' Arbitration Institution may, in its discretion, decide not to charge all or part of the Administrative Costs.

- 2.8 Where the parties do not agree to refer the case to a sole arbitrator as provided for by Article 42(2) (Expedited Procedure), the fees of the arbitrators shall be determined in accordance with the scale in Section 6 of this Appendix B, but shall not be less than the fees resulting from the application of an hourly rate of CHF 350 (three hundred fifty Swiss francs) for the arbitrators.
- 2.9 The fees of the emergency arbitrator shall range from CHF 2,000 to CHF 20,000. They may exceed CHF 20,000 only in exceptional circumstances and with the approval of the Court.

3. Expenses

The expenses of the arbitral tribunal and the emergency arbitrator shall cover their reasonable disbursements for the arbitration, such as expenses for travel, accommodation, meals, and any other costs related to the conduct of the proceedings. The Court shall issue general guidelines for the accounting of such expenses³.

4. Administration of Deposits

- 4.1 The Secretariat or, if so requested by the Secretariat, the arbitral tribunal, is to hold the deposits to be paid by the parties in a separate bank account which is solely used for, and clearly identified as relating to, the arbitral proceedings in question.
- 4.2 With the approval of the Court, part of the deposits may from time to time be released to each member of the arbitral tribunal as an advance on costs, as the arbitration progresses.

5. Taxes and Charges Applicable to Fees

Amounts payable to the arbitral tribunal or emergency arbitrator do not include any possible value added taxes (VAT) or other taxes or charges that may be applicable to the fees of a member of the arbitral tribunal or emergency arbitrator. Parties have a duty to pay any such taxes or charges. The recovery of any such taxes or charges is a matter solely between each member of the arbitral tribunal, or the emergency arbitrator, on the one hand, and the parties, on the other.

³ The guidelines are available at www.swissarbitration.org.

6. Scale of Arbitrator's Fees and Administrative Costs

6.1 Sole Arbitrator

Amount in dispute (in Swiss francs)	Administrative costs		Sole Arbitrator	
	Minimum	Maximum	Minimum	Maximum
0 – 300,000	–	–	4% of amount	12% of amount
300,001 – 600,000	–	–	12,000 + 2% of amount over 300,000	36,000 + 8% of amount over 300,000
600,001 – 1,000,000	–	–	18,000 + 1.5% of amount over 600,000	60,000 + 6% of amount over 600,000
1,000,001 – 2,000,000	–	–	24,000 + 0.6% of amount over 1,000,000	84,000 + 3.6% of amount over 1,000,000
2,000,001 – 10,000,000	4,000 + 0.2% of amount over 2,000,000	–	30,000 + 0.38% of amount over 2,000,000	120,000 + 1.5% of amount over 2,000,000
10,000,001 – 20,000,000	20,000 + 0.1% of amount over 10,000,000	–	60,400 + 0.3% of amount over 10,000,000	240,000 + 0.6% of amount over 10,000,000
20,000,001 – 50,000,000	30,000 + 0.05% of amount over 20,000,000	–	90,400 + 0.1% of amount over 20,000,000	300,000 + 0.2% of amount over 20,000,000
50,000,001 – 100,000,000	45,000 + 0.01% of amount over 50,000,000	–	120,400 + 0.06% of amount over 50,000,000	360,000 + 0.18% of amount over 50,000,000
100,000,001 – 250,000,000	50,000	–	150,400 + 0.02% of amount over 100,000,000	450,000 + 0.1% of amount over 100,000,000
> 250,000,000	50,000	–	180,400 + 0.01% of amount over 250,000,000	600,000 + 0.06% of amount over 250,000,000

6.2 Three Arbitrators⁴

Amount in dispute (in Swiss francs)	Administrative costs		Three-member arbitral tribunal	
	Minimum	Maximum	Minimum	Maximum
0 – 300,000	–	–	10% of amount	30% of amount
300,001 – 600,000	–	–	30,000 + 5% of amount over 300,000	90,000 + 20% of amount over 300,000
600,001 – 1,000,000	–	–	45,000 + 3.75% of amount over 600,000	150,000 + 15% of amount over 600,000
1,000,001 – 2,000,000	–	–	60,000 + 1.5% of amount over 1,000,000	210,000 + 9% of amount over 1,000,000
2,000,001 – 10,000,000	4,000 + 0.2% of amount over 2,000,000	–	75,000 + 0.95% of amount over 2,000,000	300,000 + 3.75% of amount over 2,000,000
10,000,001 – 20,000,000	20,000 + 0.1% of amount over 10,000,000	–	151,000 + 0.75% of amount over 10,000,000	600,000 + 1.5% of amount over 10,000,000
20,000,001 – 50,000,000	30,000 + 0.05% of amount over 20,000,000	–	226,000 + 0.25% of amount over 20,000,000	750,000 + 0.5% of amount over 20,000,000
50,000,001 – 100,000,000	45,000 + 0.01% of amount over 50,000,000	–	301,000 + 0.15% of amount over 50,000,000	900,000 + 0.45% of amount over 50,000,000
100,000,001 – 250,000,000	50,000	–	376,000 + 0.05% of amount over 100,000,000	1,125,000 + 0.25% of amount over 100,000,000
> 250,000,000	50,000	–	451,000 + 0.025% of amount over 250,000,000	1,500,000 + 0.15% of amount over 250,000,000

⁴ The fees of an arbitral tribunal consisting of more than one arbitrator represent those of a sole arbitrator plus 75 % for each additional arbitrator, i.e. 250% of the fees of a sole arbitrator for a three-member tribunal.

**Šveicarijos tarptautinio
arbitražo taisyklės
(Šveicarijos taisyklės)**

2012 m. birželio mėn.

Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija
 Šveicarijos prekybos rūmų
 Arbitražo ir mediacijos asociacija

Bazelio
 Berno
 Vidurio Šveicarijos (Liucernos)
 Ženevos
 Nešatelio
 Tičino (Lugano)
 Vo (Lozanos)
 Ciuricho
 prekybos rūmai

Kalbos

Šį vertimą į lietuvių kalbą 2020 m. pateikė advokatų kontoros Sorainen Tarptautinio arbitražo komanda.

Šveicarijos tarptautinio arbitražo taisyklės ir mūsų išsamią informacinę skrajutę daugiau nei 15 kalbų galima rasti mūsų interneto svetainėje adresu www.swissarbitration.org.

Turinys

Tipinė arbitražinė išlyga	45
Įvadas	45
I skyrius. Įvadinės taisyklės	46
Taikymo sritis	46
Pranešimas, terminų skaičiavimas	46
Pranešimas apie arbitražą ir atsiliepimas į pranešimą apie arbitražą	47
Bylų sujungimas ir asmenų įtraukimas į bylą	49
II skyrius. Arbitražo teismo sudarymas	50
Arbitrų patvirtinimas	50
Arbitrų skaičius	50
Vieno arbitro skyrimas	51
Arbitrų skyrimas dvišaliuose ar daugiašaliuose procesuose	51
Arbitrų nepriklausomumas ir nušalinimas	52
Arbitro atstatydinimas	53
Arbitro pakeitimas	53
III skyrius. Arbitražinis bylos nagrinėjimas	53
Bendrosios nuostatos	53
Arbitražo vieta	54
Kalba	55
Ieškinys	55
Atsiliepimas į ieškinį	55
Ieškinio ar atsiliepimo į ieškinį pakeitimai	56
Prieštaravimai dėl arbitražo teismo jurisdikcijos	56
Kiti rašytiniai pareiškimai	57
Terminai	57
Įrodymai ir posėdžiai	57
Laikinosios apsaugos priemonės	58
Arbitražo teismo skiriami ekspertai	59
Nedalyvavimas	59
Arbitražinio nagrinėjimo pabaiga	60
Teisės į prieštaravimą atsisakymas	60
IV skyrius. Arbitražo sprendimas	60
Nutartys	60
Sprendimo forma ir galiojimas	60
Taikytina teisė, amiable compositeur	61
Susitarimas ar kiti nutraukimo pagrindai	61
Sprendimo išaiškinimas	62
Sprendimo tikslinimas	62
Papildomas sprendimas	62
Išlaidos	63
Užstatas išlaidoms	64

V skyrius. Kitos nuostatos	65
Pagreitinta procedūra	65
Skubus laikinųjų apsaugos priemonių taikymas	66
Konfidencialumas	68
Atsakomybės netaikymas	68
A PRIEDAS: Arbitražo teismo sekretoriato biurai ir banko sąskaita	70
B PRIEDAS: Išlaidų sąrašas	72

Šveicarijos tarptautinio arbitražo taisyklės (Šveicarijos taisyklės)

TIPINĖ ARBITRAŽINĖ IŠLYGA

Visi ginčai, nesutarimai ar reikalavimai, kylantys iš šios sutarties ar su ja susiję, įskaitant jos galiojimą, negaliojimą, pažeidimą ar nutraukimą, sprendžiami arbitražu pagal Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucijos Šveicarijos tarptautinio arbitražo taisykles, galiojančias tą dieną, kai pagal šias Taisykles pateikiamas pranešimas apie arbitražą.

Arbitražo teismo arbitrų bus ... („vienas“, „trys“, „vienas arba trys“);

Arbitražo vieta – ... (Šveicarijos miesto pavadinimas, nebent šalys susitaria dėl kitos šalies miesto);

Arbitražo procesas vyks ... (įrašykite pageidaujama kalbą).

IVADAS

- (a) Bazelio, Berno, Ženevos, Nešatelio, Tičino, Vo ir Ciuricho prekybos ir pramonės rūmai, siekdami suderinti savo arbitražo taisykles, 2004 m. savo ankstesnes taisykles pakeitė Šveicarijos tarptautinio arbitražo taisyklėmis (toliau – „Šveicarijos taisyklės“ arba „Taisyklės“).
- (b) Prekybos rūmai arbitražo paslaugoms teikti įsteigė Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo instituciją. Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija, siekdama užtikrinti, kad arbitražo procesai būtų vykdomi pagal Šveicarijos taisykles, įsteigė Arbitražo teismą (toliau – „Teismas“), kurį sudaro patyrę tarptautinio arbitražo specialistai. Teismas priima sprendimus šiose Taisyklėse nustatyta tvarka. Jis gali perduoti įgaliojimus vienam ar keliems nariams arba komitetams priimti tam tikrus sprendimus pagal jo Vidaus reglamentą¹. Teismo sekretoriatas (toliau – „Sekretoriatas“) padeda Teismui atlikti jo darbą.
- (c) Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija teikia nacionalinio ir tarptautinio arbitražo paslaugas, taip pat ginčų sprendimo paslaugas pagal galiojančius įstatymus Šveicarijoje ar bet kurioje kitoje šalyje.

¹ Vidaus reglamentą galima rasti interneto svetainėje www.swissarbitration.org.

I skyrius. Įvadinės taisyklės

TAIKYMO SRITIS

1 straipsnis

1. Šios Taisyklės taikomos arbitražo procesams, kai susitarime dėl arbitražo nurodomos šios Taisyklės arba Bazelio, Berno, Ženevos, Nešatelio, Tičino, Vo, Ciuricho ar kitų prekybos ir pramonės rūmų, kurie laikosi šių Taisyklių, arbitražo taisyklės.
2. Šalys gali nustatyti arbitražo vietą Šveicarijoje ar bet kurioje kitoje šalyje.
3. Ši Taisyklių redakcija įsigalioja 2012 m. birželio 1 d. ir, jei šalys nesusitarė kitaip, taikoma visiems arbitražo procesams, kuriuose pranešimas apie arbitražą pateikiamas tą dieną arba vėliau.
4. Perduodamos savo ginčą spręsti arbitražu pagal šias Taisykles, šalys, kiek tai leidžiama pagal arbitražui taikomus įstatymus, suteikia Teismui visus arbitražo proceso priežiūrai reikalingus įgaliojimus, kurie kitais atvejais suteikiami kompetentingai teisminei institucijai, įskaitant įgaliojimus pratęsti arbitražo teismo kadenciją bei priimti sprendimą dėl arbitro nušalinimo ir šiose Taisyklėse nenumatytais pagrindais.
5. Arbitražo procesas vykdomas pagal šias Taisykles, išskyrus atvejus, kai viena iš jų prieštarauja arbitražui taikomų teisės aktų nuostatai, kuri yra privaloma šalims; tokiu atveju vadovaujama pastarąja nuostata.

PRANEŠIMAS, TERMINŲ SKAIČIAVIMAS

2 straipsnis

1. Pagal šias Taisykles bet koks pranešimas, įskaitant pateikiamą informaciją, pareiškimą ar pasiūlymą, laikomas gautu, jei jis įteikiamas adresatui arba pristatomas jo įprastinės gyvenamosios vietos, buveinės, pašto ar elektroniniu adresu arba, jei nė vieno iš jų negalima nustatyti, įdėjus protingas pastangas paskutiniu žinomu adresato gyvenamosios vietos ar buveinės adresu. Pranešimas laikomas gautu jo įteikimo dieną.
2. Pagal šias Taisykles terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po to dienos, kai gaunamas pranešimas, informacija, pareiškimas ar pasiūlymas. Jei paskutinė tokio termino diena adresato gyvenamojoje arba veiklos vietoje yra valstybinė šventė arba ne darbo diena, terminas pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos. Valstybinių švenčių arba ne darbo dienos įtraukiamos į termino skaičiavimą.

3. Esant pateisinamoms aplinkybėms, Teismas gali pratęsti arba sutrumpinti bet kurį terminą, kurį jis nustatė arba turi teisę nustatyti ar pakeisti.

PRANEŠIMAS APIE ARBITRAŽĄ IR ATSLIEPIMAS Į PRANEŠIMĄ APIE ARBITRAŽĄ

3 straipsnis

1. Arbitražą inicijuojanti šalis (toliau – „Ieškovas“ arba atitinkamai atvejais „Ieškovai“) pranešimą apie arbitražą sekretoriatui pateikia bet kuriuo iš A priede nurodytų adresų.
2. Laikoma, kad arbitražo procesas prasideda tą dieną, kurią sekretoriatas gauna pranešimą apie arbitražą.
3. Pateikiama tiek pranešimo apie arbitražą egzempliorių, kiek yra kitų proceso šalių (toliau – „Atsakovas“ arba atitinkamai atvejais „Atsakovai“), po vieną jo egzempliorių taip pat pateikiama kiekvienam arbitrai ir Sekretoriatui, nurodant šią informaciją:
  - (a) reikalavimą, kad ginčas būtų perduotas spręsti arbitražu;
  - (b) šalių ir jų atstovo (-ų) vardus, pavardes (pavadinimus), adresus, telefono ir fakso numerius bei el. pašto adresus (jei yra);
  - (c) arbitražinės išlygos arba atskiro arbitražinio susitarimo, kuriuo remiamasi, kopiją;
  - (d) nuorodą į sutartį ar kitą (-us) teisinį (-ius) dokumentą (-us), iš kurio (-ių) kyla ar su kuriuo (-iais) yra susijęs ginčas;
  - (e) bendrą reikalavimo pobūdį ir ginčo sumą, jei tokia yra;
  - (f) reikalavimą ar teisių gynimo priemonę;
  - (g) pasiūlymą dėl arbitrų skaičiaus (t. y. vienas ar trys), kalbos ir arbitražo vietos, jei šalys iš anksto dėl to nesusitarė;
  - (h) Ieškovo skiriamą vieną arba, jei to reikalauja šalių susitarimas, kelis arbitrus;
  - (i) patvirtinimą dėl registracijos mokesčio sumokėjimo čekiu arba pavedimu į atitinkamą sąskaitą, nurodytą A priede, kaip reikalaujama B priede (Išlaidų sąrašas), kuris galioja pranešimo apie arbitražą pateikimo dieną.

4. Pranešime apie arbitražą taip pat gali būti nurodoma:
  - (a) ieškovo pasiūlymas dėl 7 straipsnyje nurodyto vienintelio arbitro paskyrimo;
  - (b) 18 straipsnyje nurodytas ieškinys.
5. Jei pranešimas apie arbitražą neatitinka nustatytų reikalavimų, nepateikiamas reikiamas skaičius egzempliorių ar priedų arba nesumokamas registracijos mokestis, sekretoriatas gali paprašyti ieškovo per protingą terminą ištaisyti trūkumus. Sekretoriatas taip pat gali paprašyti ieškovo per tą patį terminą pateikti pranešimo apie arbitražą vertimą, jei jis nėra pateiktas, anglų, vokiečių, prancūzų ar italų kalbomis. Jei ieškovas įvykdo šiuos nurodymus per nustatytą terminą, pranešimas apie arbitražą laikomas tinkamai pateiktu tą dieną, kai sekretoriatas gavo pradinę jo versiją.
6. Sekretoriatas nedelsdamas pateikia atsakovui pranešimo apie arbitražą kopiją su visais priedais.
7. Per trisdešimt dienų nuo pranešimo apie arbitražą gavimo dienos atsakovas sekretoriui pateikia atsiliepimą į pranešimą apie arbitražą. Pateikiama tiek atsiliepimo į pranešimą apie arbitražą egzempliorių, kiek yra kitų proceso šalių, po vieną jo egzempliorių taip pat pateikiama kiekvienam arbitrai ir sekretoriui, nurodant (kiek tai įmanoma):
  - (a) atsakovo ir jo atstovo (-ų) vardą, pavardę (pavadinimą), adresą, telefono ir fakso numerius bei el. pašto adresą;
  - (b) pareiškimą, kad pagal šias Taisykles sudarytas arbitražo teismas neturi jurisdikcijos;
  - (c) atsakovo komentarus dėl pranešime apie arbitražą pateiktos informacijos, nurodytos 3 straipsnio 3 dalies (e) punkte;
  - (d) atsakovo atskirtimą dėl pranešime apie arbitražą suformuluoto reikalavimo ar teisių gynimo priemonės, nurodytos 3 straipsnio 3 dalies (f) punkte;
  - (e) atsakovo pasiūlymą dėl arbitrų skaičiaus (t. y. vieno ar trijų), kalbos ir arbitražo vietos, nurodytą 3 straipsnio 3 dalies (g) punkte;
  - (f) atsakovo skiriamą vieną ar, jei to reikalauja šalių susitarimas, kelis arbitrus.
8. Atsiliepime į pranešimą apie arbitražą taip pat gali būti nurodoma:

- (a) atsakovo pasiūlymas dėl 7 straipsnyje nurodyto vieno arbitro paskyrimo;
  - (b) 19 straipsnyje nurodytas atsiliepimas į ieškinį.
9. Atsiliepimui į pranešimą apie arbitražą yra taikomos 3 straipsnio 5 ir 6 dalys.
  10. Bet koks priešieškiniis ar reikalavimas dėl įskaitymo kaip gynybos priemonės turi būti pareikštas kartu su atsiliepimu į pranešimą apie arbitražą. Priešieškiniui arba reikalavimui dėl įskaitymo kaip gynybos priemonės taikoma 3 straipsnio 3 dalis.
  11. Jei kartu su atsiliepimu į pranešimą apie arbitražą priešieškiniis ar reikalavimas dėl įskaitymo kaip gynybos priemonės nepareiškiamas arba nenurodoma priešieškiniio ar reikalavimo dėl įskaitymo suma, teismas, priimdamas sprendimą dėl 42 straipsnio 2 dalies (Pagreitinta procedūra) taikymo, gali remtis išimtinai pranešimu apie arbitražą.
  12. Jei atsakovas nepateikia atsiliepimo į pranešimą apie arbitražą arba jei atsakovas pareiškia prieštaravimą dėl arbitražo vykdymo pagal šias Taisykles, teismas nagrinėja bylą, išskyrus atvejus, kai akivaizdžiai nėra susitarimo dėl arbitražo pagal šias Taisykles.

BYLŲ SUJUNGIMAS IR ASMENŲ ĮTRAUKIMAS Į BYLĄ **4 straipsnis**

1. Kai pranešimą apie arbitražą pateikia šalys, jau dalyvaujančios kituose arbitražo procesuose, kurie nagrinėjami pagal šias Taisykles, teismas, pasikonsultavęs su šalimis ir bet kuriuo paskirtu arbitru visuose šiuose procesuose, gali priimti sprendimą sujungti naująją bylą su jau vykstančiu arbitražiniu procesu. Teismas gali imtis tokių pat veiksmų ir tuo atveju, kai pranešimą apie arbitražą pateikia kitos nei jau vykstančiame arbitražo procese dalyvaujančios šalys. Teismas, priimdamas sprendimą, atsižvelgia į visas svarbias aplinkybes, įskaitant ryšį tarp bylų ir jau vykstančių arbitražo procesų stadiją. Jei teismas nusprendžia sujungti naują bylą su jau vykstančiu arbitražo procesu, laikoma, kad visų šių arbitražo procesų šalys atsisako savo teisės paskirti arbitrą, o teismas gali atšaukti arbitrų paskyrimą ir patvirtinimą bei taikyti II skyriaus (Arbitražo teismo sudarymas) nuostatas.
2. Tais atvejais, kai vienas ar keli tretieji asmenys pateikia prašymą dalyvauti pagal šias Taisykles jau vykstančiame arbitražo procese arba pagal šias Taisykles jau vykstančio arbitražo proceso šalis pateikia prašymą dėl vieno ar kelių trečiųjų asmenų

dalyvavimo arbitraže, arbitražo teismas priima sprendimą dėl tokio prašymo pasikonsultavęs su visomis šalimis, įskaitant į bylą įtrauktiną asmenį ar asmenis, ir atsižvelgdamas į visas svarbias aplinkybes.

II skyrius. Arbitražo teismo sudarymas

ARBITRŲ PATVIRTINIMAS

5 straipsnis

1. Visus šalių ar arbitrų skiriamus arbitrus turi patvirtinti teismas, o jam patvirtinus paskyrimas įsigalioja. Teismas neprivalo nurodyti atsisakymo patvirtinti arbitrą motyvų.
2. Tais atvejais, kai paskyrimas nėra patvirtinamas, teismas gali:
  - (a) pasiūlyti suinteresuotajai šaliai ar šalims arba atitinkamais atvejais arbitrams per pagrįstą terminą paskirti naują arbitrą; arba
  - (b) esant išskirtinėms aplinkybėms, pereiti tiesiai prie paskyrimo.
3. Jei nepavyksta sudaryti arbitražo teismo pagal šias Taisykles, Teismas turi visus įgaliojimus spręsti šį klausimą ir visų pirma gali atšaukti bet kurį paskyrimą, paskirti arba pakartotinai paskirti bet kurį iš arbitrų bei vieną iš jų paskirti pirmininkaujantiu arbitru.
4. Jei prieš sudarant arbitražo teismą šalys susitaria dėl taikaus ginčo sprendimo arba tolesnis arbitražo procesas tampa nereikalingas ar neįmanomas dėl kitų priežasčių, sekretoriatas iš anksto praneša šalims, kad teismas gali nutraukti procesą. Bet kuri šalis gali pateikti prašymą, kad teismas sudarytų arbitražo teismą pagal šias Taisykles, kad arbitražo teismas nustatytų ir paskirstytų išlaidas, dėl kurių šalys nesusitarė.
5. Sumokėjus registracijos mokestį ir preliminarų užstatą pagal B priedą (Išlaidų sąrašas) bei patvirtinus visus arbitrus, sekretoriatas nedelsdamas perduoda bylą arbitražo teismui.

ARBITRŲ SKAIČIUS

6 straipsnis

1. Jei šalys nesusitarė dėl arbitrų skaičiaus, teismas, atsižvelgdamas į visas reikšmingas aplinkybes, nusprendžia, ar byla turi būti perduota vienam arbitru, ar iš trijų arbitrų sudarytam arbitražo teismui.

2. Paprastai teismas perduoda bylą vienam arbitru, išskyrus atvejus, kai nagrinėjamo klausimo sudėtingumas ir (arba) ginčo suma pateisina bylos perdavimą nagrinėti iš trijų narių sudarytam arbitražo teismui.
3. Jei arbitražiniame susitarime numatyta, kad arbitražo teismą sudaro daugiau nei vienas arbitras, ir tai, atsižvelgiant į ginčo sumą ar kitas aplinkybes, atrodo nepagrįsta, teismas pasiūlo šalims susitarti dėl bylos perdavimo vienam arbitru.
4. Jei ginčo suma neviršija 1 000 000 CHF (vieno milijono Šveicarijos frankų), taikoma 42 straipsnio 2 dalis (Pagreitinta procedūra).

VIENO ARBITRO SKYRIMAS

7 straipsnis

1. Jei šalys susitarė, kad ginčas bus perduotas nagrinėti vienam arbitru, jos bendru sutarimu paskiria vieną arbitrą per trisdešimt dienų nuo tos dienos, kurią atsakovas (-ai) gavo pranešimą apie arbitražą, išskyrus atvejus, kai šalių susitarime numatyta kitaip.
2. Jei šalys nesusitarė dėl arbitrų skaičiaus, jos per trisdešimt dienų nuo teismo sprendimo, kad ginčas perduotinas spręsti vienam arbitru, gavimo dienos bendru sutarimu paskiria vieną arbitrą.
3. Jei per nustatytą terminą šalys nepaskiria vieno arbitro, jį skiria teismas.

ARBITRŲ SKYRIMAS DVIŠALIUOSE AR DAUGIAŠALIUOSE PROCESUOSE

8 straipsnis

1. Jei ginčas tarp dviejų šalių perduodamas spręsti iš trijų arbitrų sudarytam arbitražo teismui, kiekviena šalis paskiria vieną arbitrą, nebent šalys susitaria kitaip.
2. Jei šalis per teismo nustatytą arba arbitražiniame susitarime numatytą terminą nepaskiria arbitro, arbitrą skiria teismas. Jei šalių susitarime nenustatyta kitaip, du tokiu būdu paskirti arbitrai per trisdešimt dienų nuo antrojo arbitro patvirtinimo paskiria trečiąjį arbitrą, kuris eis arbitražo teismo pirmininko pareigas. Nepaskyrus arbitražo teismo pirmininko tokiu būdu, jį skiria teismas.
3. Daugiašaliuose procesuose arbitražo teismas sudaromas pagal šalių susitarimą.

4. Jei šalis nesusitarė dėl arbitražo teismo sudarymo tvarkos daugiašaliuose procesuose, teismas nustato pradinį 30 dienų terminą ieškovui ar ieškovų grupei paskirti arbitražą, o vėliau – trisdešimties dienų terminą atsakovui ar atsakovų grupei paskirti arbitražą. Jei kiekviena šalis ar šalių grupė(s) paskiria po arbitražą, skiriant arbitražo teismo pirmininką taikoma 8 straipsnio 2 dalis.
5. Jei šalis ar šalių grupė nepaskiria arbitro daugiašaliame procese, teismas gali paskirti visus arbitrus ir patvirtinti arbitražo teismo pirmininką.

ARBITRŲ NEPRIKLAUSOMUMAS IR NUŠALINIMAS

9 straipsnis

1. Bet kuris arbitras, vykdamas arbitražinį nagrinėjimą pagal šias Taisykles, turi būti ir visais atvejais išlikti nešališkas ir nepriklausomas nuo šalių.
2. Potencialūs arbitrai asmenims, kurie kreipiasi į juos dėl galimo paskyrimo, turi atskleisti visas aplinkybes, galinčias sukelti pagrįstą abejonių dėl jų nešališkumo ar nepriklausomumo. Paskirtas arbitras tokias aplinkybes atskleidžia šalims, išskyrus atvejus, kai jos jau buvo apie tai informuotos.

10 straipsnis

1. Bet kuris arbitras gali būti nušalintas esant aplinkybėms, keliančioms pagrįstą abejonių dėl arbitro nešališkumo ar nepriklausomumo.
2. Šalis gali nušalinti jos paskirtą arbitražą tik dėl tokių priežasčių, apie kurias ji sužino po jo paskyrimo.

11 straipsnis

1. Šalis, norinti pareikšti arbitrai nušalinimą, turi išsiųsti sekretariatui pranešimą apie nušalinimą per 15 dienų nuo tada, kai šalis sužinojo apie nušalinimą lemiančias aplinkybes.
2. Jei per 15 dienų nuo pranešimo apie nušalinimą pateikimo dienos visos šalys nesusitaria dėl nušalinimo arba siekiamas nušalinti arbitras neatsistatydina, sprendimą dėl nušalinimo priima teismas.
3. Teismo sprendimas yra galutinis ir teismas neprivalo nurodyti jo motyvų.

ARBITRO ATSTATYDINIMAS

12 straipsnis

1. Jei arbitras nevykdo savo funkcijų nepaisydamas kitų arbitrų ar teismo rašytinio įspėjimo, teismas gali atšaukti tokio arbitro paskyrimą.
2. Arbitrai pirmiausia turi būti suteikta galimybė pristatyti savo poziciją teismui. Teismo sprendimas yra galutinis ir teismas neprivalo nurodyti jo motyvų.

ARBITRO PAKEITIMAS

13 straipsnis

1. Pagal 13 straipsnio 2 dalį, visais atvejais, kai reikia pakeisti arbitražą, kitas arbitras paskiriamas 7 ir 8 straipsniuose numatyta tvarka per teismo nustatytą terminą. Tokia tvarka taikoma net ir tuo atveju, jei šalis ar arbitrai pradinio skyrimo proceso metu nepaskyrė reikiamo arbitro.
2. Išskirtinėmis aplinkybėmis teismas, pasitaręs su šalimis ir likusiais arbitrais (jei tokių yra), gali:

(a) tiesiogiai paskirti kitą arbitražą; arba

(b) pasibaigus procesui įgalioti likusį (-ius) arbitražą (-us) tęsti arbitražo procesą ir priimti bet kokią nutartį ar sprendimą.

14 straipsnis

Tais atvejais, kai keičiamas arbitras, procesas paprastai tęsiamas nuo tos stadijos, kurioje pakeistasis arbitras nustojo vykdyti savo funkcijas, nebent arbitražo teismas nuspręstų kitaip.

III skyrius. Arbitražinis bylos nagrinėjimas

BENDROSIOS NUOSTATOS

15 straipsnis

1. Pagal šias Taisykles arbitražo teismas gali vykdyti arbitražą tokia tvarka, kokia, jo nuomone, yra tinkama, su sąlyga, kad yra užtikrinamos vienodos sąlygos šalims bei jų teisė būti išklausytoms.
2. Bet kuriuo proceso metu arbitražo teismas gali rengti posėdžius liudytojų, įskaitant ekspertus, parodymams arba žodiniams argumentams pateikti. Arbitražo teismas, pasitaręs su

šalimis, taip pat gali priimti sprendimą nagrinėti bylą remdamasis dokumentais ir kita medžiaga.

3. Pirminiame arbitražo proceso etape arbitražo teismas, konsultuodamasis su šalimis, parengia preliminarų arbitražo proceso tvarkaraštį, kuris pateikiamas proceso šalims ir sekretoriui susipažinti.
4. Visus dokumentus ar informaciją, kurią viena šalis pateikia arbitražo teismui, ši šalis tuo pat metu turi pateikti ir kitoms šalims.
5. Arbitražo teismas, pasitaręs su šalimis, gali paskirti sekretorių. Sekretoriui taikomi 9–11 straipsniai.
6. Šalims gali atstovauti arba joms gali padėti jų pasirinkti asmenys.
7. Visi arbitražo proceso dalyviai turi elgtis sąžiningai ir dėti visas pastangas, kad padėtų užtikrinti efektyvų procesą bei išvengti nereikalingų išlaidų ir delsimo. Šalys įsipareigoja nedelsdamos įvykdyti visus arbitražo teismo ar laikinojo arbitro (angl. emergency arbitrator) sprendimus ar nutartis.
8. Visoms šalims sutikus, arbitražo teismas gali imtis priemonių padėti taikiai išspręsti jo nagrinėjamą ginčą. Toks šalies sutikimas reiškia, kad ji atsisako savo teisės ginčyti arbitro nešališkumą dėl arbitro dalyvavimo ir informacijos, gautos atliekant šiuos sutartus veiksmus.

ARBITRAŽO VIETA

16 straipsnis

1. Jei šalys nenustatė arbitražo vietos arba vieta nurodoma neaiškiai ar neišsamiai, teismas, atsižvelgdamas į visas reikšmingas aplinkybes, nustato arbitražo vietą arba paprašo, kad ją nustatytų arbitražo teismas.
2. Nepažeidžiant arbitražo vietos nustatymo tvarkos, arbitražo teismas gali nuspręsti, kur vyks nagrinėjimas. Visų pirma, jis gali apklausti liudytojus ir rengti jo narių pasitarimus bet kurioje vietoje, kuri, jo nuomone, yra tinkama, atsižvelgdamas į arbitražo aplinkybes.
3. Arbitražo teismas gali posėdžiauti bet kurioje vietoje, kuri, jo manymu, yra tinkama tikrinti prekes, kitą turtą ar dokumentus. Šalims apie tokius veiksmus turi būti tinkamai pranešta apie tai, kad jos galėtų dalyvauti tokia patikrinime.
4. Sprendimas laikomas priimtu arbitražo vietoje.

KALBA

17 straipsnis

1. Atsižvelgdamas į šalių susitarimą, arbitražo teismas iškart po jo paskyrimo nustato kalbą ar kalbas, kurios bus naudojamos proceso metu. Toks kalbos nustatymas taikomas ieškinui, atsiliepimui į ieškinį, bet kokiems kitiems rašytiniams pareiškimams ir žodiniams nagrinėjimams.
2. Arbitražo teismas gali nurodyti, kad visi dokumentai, pridedami prie ieškinio ar atsiliepimo į ieškinį, taip pat visi papildomi dokumentai ar priedai, kurie proceso metu pateikiami ne ta kalba ar kalbomis, dėl kurių susitarė šalys arba kurias nustatė arbitražo teismas, turi būti išversti į atitinkamą kalbą ar kalbas.

IEŠKINYS

18 straipsnis

1. Per arbitražo teismo nustatytą laiką, jei ieškinys nebuvo pateiktas su pranešimu apie arbitražą, ieškovas raštu pateikia ieškinį atsakovui ir kiekvienam arbitrai. Prie ieškinio pridedama sutarties ir arbitražinio susitarimo (jei jo nėra sutartyje) kopija.
2. Ieškinyje nurodomi šie duomenys:
  - (a) šalių vardai, pavardės (pavadinimai) ir adresai;
  - (b) reikalavimą pagrindžiantys faktai;
  - (c) ginčijami klausimai;
  - (d) reikalavimas ar teisių gynimo priemonė.
3. Ieškovas prie savo ieškinio prideda visus dokumentus ir kitus įrodymus, kuriais jis remiasi.

ATSLIEPIMAS Į IEŠKINĮ

19 straipsnis

1. Per arbitražo teismo nustatytą terminą, jei atsiliepimas į ieškinį nebuvo pateiktas su atsiliepimu į pranešimą apie arbitražą, atsakovas raštu pateikia savo atsiliepimą į ieškinį ieškovui ir kiekvienam arbitrai.
2. Atsiliepime į ieškinį pateikiamas atsakymas dėl ieškinyje pateiktų duomenų, nurodytų 18 straipsnio 2 dalies (b)–(d) punktuose. Jei atsakovas pareiškia prieštaravimą dėl arbitražo teismo jurisdikcijos ar jo tinkamo sudarymo, atsiliepime į ieškinį nurodomas faktinis ir teisinis tokio prieštaravimo pagrindas.

Paprastai atsakovas prie savo atsiliepimo į ieškinį prideda visus dokumentus ir kitus įrodymus, kuriais jis remiasi.

3. 18 straipsnio 2 dalies (b) – (d) punktai taikomi priešieškiniui ir reikalavimui dėl įskaitymo.

IEŠKINIO AR ATSLIEPIMO Į IEŠKINĮ PAKEITIMAI

20 straipsnis

1. Arbitražo proceso metu šalis gali pakeisti ar papildyti savo ieškinį ar atsiliepimą į ieškinį, išskyrus atvejus, kai arbitražo teismas nusprendžia, kad netikslinga leisti atlikti tokį pakeitimą dėl nepateisinamo delsimo jį atlikti, žalos kitoms šalims ar bet kokių kitų aplinkybių. Tačiau ieškinys negali būti pakeistas taip, kad pakeistas ieškinys nepatektų į arbitražinės išlygos ar atskiro arbitražinio susitarimo taikymo sritį.
2. Jei šalis pakeičia ar papildo savo reikalavimus, priešieškinius ar atsiliepimus, arbitražo teismas atitinkamai gali pakoreguoti arbitražo išlaidas.

PRIEŠTARAVIMAI DĖL ARBITRAŽO TEISMO JURISDIKCIJOS

21 straipsnis

1. Arbitražo teismas turi teisę priimti sprendimus dėl visų prieštaravimų dėl jo jurisdikcijos, įskaitant visus prieštaravimus dėl arbitražinės išlygos arba atskiro arbitražinio susitarimo egzistavimo ar galiojimo.
2. Arbitražo teismas turi teisę spręsti dėl sutarties, kurioje yra arbitražinė išlyga, egzistavimo ar galiojimo. Pagal 21 straipsnį, arbitražinė išlyga, kuri yra sutarties dalis ir kurioje numatytas arbitražas pagal šias Taisykles, laikoma atskiru susitarimu, nepriklausomu nuo kitų sutarties sąlygų. Arbitražo teismo sprendimas, kad sutartis yra negaliojanti, nelemia ipso jure arbitražinės išlygos negaliojimo.
3. Prieštaravimas dėl arbitražo teismo jurisdikcijos turi būti išreikštas atsiliepime į pranešimą apie arbitražą ir joku būdu ne vėliau nei teikiant 19 straipsnyje nurodytą atsiliepimą į ieškinį arba, priešieškiniu atveju, atsiliepimą į priešieškinį.
4. Bendru atveju arbitražo teismas prieštaravimo dėl jo jurisdikcijos klausimą turėtų spręsti kaip preliminarų klausimą. Tačiau arbitražo teismas gali tęsti arbitražinį nagrinėjimą ir tokio prieštaravimo klausimą išspręsti priimdamas sprendimą iš esmės.
5. Arbitražo teismas turi jurisdikciją nagrinėti reikalavimo dėl įskaitymo, kaip gynybos priemonės, klausimą net jei santykiai,

kurių pagrindu, kaip teigiama, naudojama ši gynybos priemonė, nepatenka į arbitražinės išlygos taikymo sritį arba patenka į kito arbitražinio susitarimo arba jurisdikcijos išlygos taikymo sritį.

KITI RAŠYTINIAI PAREIŠKIMAI

22 straipsnis

Arbitražo teismas nusprendžia, kokius dar rašytinius pareiškimus be ieškinio ir atsiliepimo į ieškinį turi ar gali pateikti šalys, bei nustato tokių dokumentų pateikimo terminus.

TERMINAI

23 straipsnis

Arbitražo teismo nustatyti terminai procesiniams dokumentams pateikti (įskaitant ieškinį ir atsiliepimą į ieškinį) neturėtų būti ilgesni nei keturiasdešimt penkios dienos. Tačiau arbitražo teismas gali pratęsti terminus, jei mano, kad tam yra pateisinamas pagrindas.

ĮRODYMAI IR POSĖDŽIAI

24 straipsnis

1. Kiekviena šalis turi įrodyti faktus, kuriais grindžia savo reikalavimą ar gynybą.
2. Arbitražo teismas nustato įrodymų priimtinumą, aktualumą, reikšmingumą ir svarbą.
3. Bet kuriuo arbitražo proceso metu arbitražo teismas gali pareikalauti, kad šalys per arbitražo teismo nustatytą laiką pateiktų dokumentus, daiktinius įrodymus ar kitus įrodymus.

25 straipsnis

1. Arbitražo teismas turi tinkamai iš anksto pranešti šalims apie žodinio nagrinėjimo datą, laiką ir vietą.
2. Arbitražo proceso metu bet kuris asmuo gali būti liudytoju arba ekspertu liudytoju. Šalis, jos pareigūnai, darbuotojai, patarėjai teisės klausimais ar advokatai gali apklausti liudytojus, galimus liudytojus ar ekspertus liudytojus.
3. Per arbitražo teismo nustatytą laiką prieš posėdį liudytojų ir ekspertų liudytojų parodymai gali būti pateikti jų pasirašytų rašytinių pareiškimų ar ataskaitų forma.

4. Posėdžio metu liudytojai ir ekspertai liudytojais gali būti išklaustyti ir apklausti arbitražo teismo nustatyta tvarka. Arbitražo teismas gali nurodyti, kad liudytojai ar ekspertai liudytojais būtų apklausiami jiems fiziškai nedalyvaujant posėdyje (įskaitant vaizdo konferenciją).
5. Turi būti pasirūpinta posėdžio metu pateiktų žodinių pareiškimų ir posėdžio protokolo vertimu, jei arbitražo teismas mano, kad tai yra būtina atsižvelgiant į bylos aplinkybes, arba jei šalis susitaria dėl to.
6. Teismo posėdžiai yra uždari, nebent šalis susitaria kitaip. Arbitražo teismas gali nurodyti liudytojams arba ekspertams liudytojams kitų liudytojų ar ekspertų liudytojų parodymų metu išeiti iš posėdžių salės.

LAIKINOSIOS APSAUGOS PRIEMONĖS

26 straipsnis

1. Šalies prašymu arbitražo teismas gali nustatyti bet kokias laikinąsias apsaugos priemones, kurios, jo vertinimu, yra būtinos ar tikslingos. Bet kuriai šaliai pateikus prašymą arba – išimtiniais atvejais ir iš anksto pranešus šalims – savo iniciatyva arbitražo teismas taip pat gali pakeisti nustatytas laikinąsias priemones, sustabdyti arba nutraukti jų taikymą.
2. Laikinosios priemonės gali būti nustatytos tarpiniu sprendimu. Arbitražo teismas turi teisę nurodyti pateikti tinkamas užtikrinimo priemones.
3. Išimtiniais atvejais arbitražo teismas gali nuspręsti dėl prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių priimdamas preliminarią nutartį prieš tai, kai apie tokį prašymą pranešama kitai šaliai, su sąlyga, kad toks pranešimas bus pateiktas ne vėliau kaip kartu su preliminaria nutartimi ir kad kitoms šalims bus nedelsiant suteikta galimybė būti išklausytoms.
4. Arbitražo teismas gali priimti sprendimus dėl reikalavimų atlyginti žalą, patirtą dėl nepagrįstos laikinosios priemonės taikymo ar preliminarios nutarties.
5. Šalis, perduodamos savo ginčą spręsti arbitražo teismui pagal šias Taisykles, neatsisako jokių teisių pateikti prašymą dėl laikinųjų priemonių teisminei institucijai, kurias joms suteikia taikytina teisė. Bet kurios šalies teisminei institucijai teikiamas prašymas dėl laikinųjų priemonių nėra laikomas nesuderinamu su arbitražiniu susitarimu arba šio susitarimo atsisakymu.
6. Arbitražo teismas tarpiniu arba galutiniu sprendimu gali savo nuožiūra paskirstyti išlaidas, susijusias su prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones.

ARBITRAŽO TEISMO SKIRIAMAI EKSPERTAI

27 straipsnis

1. Arbitražo teismas, pasitaręs su šalimis, gali paskirti vieną ar kelis ekspertus, raštu pateikiantis jam išvadas tam tikrais arbitražo teismo nagrinėjamais klausimais. Šalims pateikiama arbitražo teismo nustatytos ekspertų užduoties kopija.
2. Šalys ekspertui pateikia visą aktualią informaciją arba pateikia patikrinimui visus susijusius dokumentus ar daiktus, kurių gali paprašyti ekspertas. Bet kokie šalies ir eksperto ginčai dėl reikalaujamos informacijos, dokumentų ar daiktų reikalingumo ir sąsajumo perduodami spręsti arbitražo teismui.
3. Arbitražo teismas, gavęs eksperto išvadą, šios išvados kopiją pateikia šalims, kurioms suteikiama galimybė raštu išreikšti savo nuomonę dėl šios išvados. Šalis turi teisę susipažinti su visais dokumentais, kuriais rėmėsi ekspertas rengdamas išvadą.
4. Bet kurios šalies prašymu išvadą pateikęs ekspertas gali būti apklaustas teismo posėdyje, kuriame šalis turi galimybę dalyvauti ir apklausti ekspertą. Bet kuri šalis į tokį posėdį gali kviešti ekspertus liudytojus duoti parodymus nagrinėjamais klausimais. Tokiam procesui taikomas 25 straipsnis.
5. Visiems arbitražo teismo paskirtiems ekspertams taikomi 9–11 straipsniai.

NEDALYVAVIMAS

28 straipsnis

1. Jei per arbitražo teismo nustatytą terminą ieškovas be pateisinamos priežasties nepateikia savo ieškinio, arbitražo teismas priima nutartį nutraukti arbitražo procesą. Jei per arbitražo teismo nustatytą terminą atsakovas be pateisinamos priežasties nepateikia atsilepimo į ieškinį, arbitražo teismas nurodo tęsti procesą.
2. Jei pagal šias Taisykles tinkamai informuota šalis be pateisinamos priežasties neatvyksta į posėdį, arbitražo teismas gali tęsti arbitražo procesą.
3. Jei viena iš šalių, tinkamai paprašyta pateikti dokumentus ar kitus įrodymus, be pateisinamos priežasties nepateikia jų per arbitražo teismo nustatytą laiką, arbitražo teismas gali priimti sprendimą remdamasis turimais įrodymais.

*ARBITRAŽINIO NAGRINĖJIMO PABAIGA***29 straipsnis**

1. Įsitikinęs, kad šalys turėjo tinkamą galimybę pristatyti savo poziciją klausimais, dėl kurių turi būti priimtas sprendimas, arbitražo teismas gali paskelbti, kad procesas, kiek tai susiję su šiais klausimais, yra baigtas.
2. Arbitražo teismas, manydamas tai esant būtina dėl išskirtinių aplinkybių, bet kuriuo metu iki sprendimo priėmimo savo iniciatyva ar šalies prašymu gali nutarti atnaujinti arbitražo procesą tais klausimais, dėl kurių šis procesas buvo užbaigtas pagal 29 straipsnio 1 dalį.

*TEISĖS Į PRIEŠTARAVIMĄ ATSIŠAKYMAS***30 straipsnis**

Tuo atveju, jei šalis žino, kad nesilaikoma kurios nors šių Taisyklių nuostatų ar reikalavimo arba bet kurių kitų taikomų procesinių normų, ir toliau dalyvauja arbitražo procese nedelsiant nepareikšdama prieštaravimo dėl tokio reikalavimų nesilaikymo, laikoma, kad ji atsisakė savo teisės pareikšti prieštaravimą.

IV skyrius. Arbitražo sprendimas*NUTARTYS***31 straipsnis**

1. Jei arbitražo teismą sudaro daugiau nei vienas arbitras, bet kuris arbitražo sprendimas ar nutartis priimami arbitrų balsų dauguma. Jei balsų daugumos nėra, sprendimą priima arbitražo teismo pirmininkas.
2. Arbitražo teismui leidus pirmininkaujantis arbitras gali priimti sprendimus dėl procedūrinių klausimų, kuriuos gali peržiūrėti arbitražo teismas.

*SPRENDIMO FORMA IR GALIOJIMAS***32 straipsnis**

1. Be galutinio sprendimo, arbitražo teismas gali priimti ir tarpinius, preliminarinius ar dalinius sprendimus. Prireikus arbitražo teismas negalutiniais sprendimais taip pat gali priteisti išlaidas.
2. Sprendimas pateikiamas raštu bei yra galutinis ir privalomas šalims.

3. Arbitražo teismas turi nurodyti motyvus, kuriais grindžiamas sprendimas, išskyrus atvejus, kai šalys susitaria, kad motyvai neturi būti nurodyti.
4. Sprendimą pasirašo arbitrai, jame nurodoma arbitražo vieta ir sprendimo priėmimo diena. Jei arbitražo teismą sudaro daugiau nei vienas arbitras ir vienas iš jų nepasirašo, sprendime nurodoma nepasirašymo priežastis.
5. Sprendimo paskelbimą reglamentuoja 44 straipsnis.
6. Originalius arbitrų pasirašytus sprendimo egzempliorius arbitražo teismas pateikia šalims ir sekretoriatui. Sekretoriatas pasilieka sprendimo kopiją.

*TAIKYTINA TEISĖ, AMIABLE COMPOSITEUR***33 straipsnis**

1. Arbitražo teismas sprendžia bylą vadovaudamasis teisės normomis, dėl kurių susitarė šalys, arba, nepasirinkus taikytinos teisės, taikydamas teisės normas, kurios yra artimiausiai susijusios su ginču.
2. Arbitražo teismas sprendžia kaip amiable compositeur arba ex aequo et bono tik tuo atveju, jei šalys yra aiškiai suteikusios arbitražo teismui atitinkamus įgaliojimus.
3. Visais atvejais arbitražo teismas priima sprendimą pagal sutarties nuostatas ir atsižvelgdamas į sandoriui taikomą prekybos praktiką.

*SUSITARIMAS AR KITI NUTRAUKIMO PAGRINDAI***34 straipsnis**

1. Jei prieš priimant sprendimą šalys susitaria dėl ginčo taikaus išsprendimo, arbitražo teismas priima nutartį nutraukti arbitražo procesą arba, šalims paprašius ir arbitražo teismui sutikus, surašo šį susitarimą kaip arbitražo sprendimą sutartomis sąlygomis. Arbitražo teismas neprivalo nurodyti tokio sprendimo motyvų.
2. Jei iki arbitražo teismo sprendimo priėmimo dėl bet kokios 34 straipsnio 1 dalyje nenurodytos priežasties tęsti arbitražo procesą tampa nereikalinga arba nebeįmanoma, arbitražo teismas iš anksto praneša šalims, kad jis gali priimti nutartį nutraukti procesą. Arbitražo teismas turi teisę priimti tokią nutartį, išskyrus atvejus, kai šalis nurodo pagrįstas prieštaravimo priežastis.

- Arbitrų pasirašytos nutarties dėl arbitražo proceso nutraukimo arba arbitražo sprendimo sutartomis sąlygomis kopijas arbitražo teismas pateikia šalims ir sekretariatui. Priimant arbitražo sprendimą sutartomis sąlygomis taikomos 32 straipsnio 2 ir 4–6 dalys.

SPRENDIMO IŠAIŠKINIMAS

35 straipsnis

- Per trisdešimt dienų nuo sprendimo gavimo šalis, pranešusi sekretariatui ir kitoms šalims, gali kreiptis į arbitražo teismą dėl sprendimo išaiškinimo. Arbitražo teismas gali nustatyti terminą kitoms šalims pateikti pastabas dėl tokio prašymo, kuris paprastai yra ne ilgesnis kaip trisdešimt dienų.
- Išaiškinimas pateikiamas raštu per keturiasdešimt penkias dienas nuo prašymo gavimo dienos. Teismas gali pratęsti šį terminą. Išaiškinimas yra sudedamoji arbitražo sprendimo dalis, jam taikomos 32 straipsnio 2–6 dalys.

SPRENDIMO TIKSLINIMAS

36 straipsnis

- Per trisdešimt dienų nuo sprendimo gavimo bet kuri šalis, pranešusi sekretariatui ir kitoms šalims, gali paprašyti arbitražo teismo ištaisyti sprendime skaičiavimo, rašybos ar spausdinimo arba bet kokias kitas panašaus pobūdžio klaidas. Arbitražo teismas gali nustatyti terminą kitoms šalims pateikti pastabas dėl tokio prašymo, kuris paprastai yra ne ilgesnis kaip trisdešimt dienų.
- Per trisdešimt dienų nuo pranešimo apie sprendimą arbitražo teismas gali ištaisyti tokias klaidas savo iniciatyva.
- Tokie taisymai atliekami raštu, jiems taikomos 32 straipsnio 2–6 dalys.

PAPILDOMAS SPRENDIMAS

37 straipsnis

- Per trisdešimt dienų nuo sprendimo gavimo bet kuri šalis, pranešusi sekretariatui ir kitoms šalims, gali paprašyti arbitražo teismo priimti papildomą sprendimą dėl arbitražo proceso metu pateiktų, bet į teismo sprendimą neįtrauktų reikalavimų. Arbitražo teismas gali nustatyti terminą kitoms šalims pateikti pastabas dėl tokio prašymo, kuris paprastai yra ne ilgesnis kaip trisdešimt dienų.

- Jei arbitražo teismas prašymą dėl papildomo sprendimo laiko pagrįstu ir mano, kad atitinkami reikalavimai gali būti išspręsti be papildomų posėdžių ar įrodymų, jis parengia savo sprendimą per šešiasdešimt dienų nuo prašymo gavimo dienos. Teismas šį terminą gali pratęsti.
- Priimant papildomą sprendimą taikomos 32 straipsnio 2–6 dalys.

IŠLAIDOS

38 straipsnis

Arbitražo teismo sprendime nurodomos arbitražo išlaidos. Sąvoka „išlaidos“ apima tik:

- arbitražo teismo honorarus, kurie nurodomi kiekvienam arbitrai bei sekretoriui atskirai ir kuriuos nustato pats arbitražo teismas pagal 39 straipsnį ir 40 straipsnio 3–5 dalis;
- arbitražo teismo ir sekretoriaus kelionės ir kitas išlaidas;
- išlaidas ekspertų konsultacijoms bei kitai arbitražo teismui reikalingai pagalbai;
- arbitražo teismo patvirtintas liudytojų kelionės ir kitas išlaidas;
- teisinio atstovavimo ir pagalbos išlaidas, jei arbitražo proceso metu buvo prašoma atlyginti tokias išlaidas, ir tik arbitražo teismo nustatytą pagrįstą tokių išlaidų sumą;
- registracijos mokesčių ir administracines išlaidas, nurodytas B priede (Išlaidų sąrašas);
- registracijos mokesčių, laikinojo arbitro honorarą ir išlaidas, taip pat išlaidas ekspertų konsultacijoms ir kitai laikinajam arbitrai reikalingai pagalbai, kurios nustatomos pagal 43 straipsnio 9 dalį.

39 straipsnis

- Arbitražo teismo honorarai ir išlaidos turi būti pagrįsti ir nustatomi atsižvelgiant į ginčo sumą, arbitražinio ginčo dalyko sudėtingumą, trukmę ir kitas su byla susijusias aplinkybes, įskaitant arbitražo proceso nutraukimą taikaus susitarimo atveju. Arbitražo proceso nutraukimo atveju arbitražo teismo honorarai gali būti mažesni už minimalią sumą, nustatytą pagal B priedą (Išlaidų sąrašas).
- Arbitražo teismo honorarai ir išlaidos nustatomi pagal B priedą (Išlaidų sąrašas).

- Arbitražo teismas priima sprendimą dėl honoraro paskirstymo jo nariams. Paprastai arbitražo teismo pirmininkas gauna 40–50 proc., o kiekvienas iš arbitrų – 25–30 proc. viso honoraro, atsižvelgiant į kiekvieno arbitro skirtą laiką ir pastangas.

40 straipsnis

- Išskyrus 40 straipsnio 2 dalyje numatytus atvejus, arbitražo išlaidas iš esmės padengia pralaimėjusioji šalis. Tačiau arbitražo teismas gali paskirstyti bet kurias arbitražo išlaidas šalims, jei nusprendžia, kad toks paskirstymas, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, yra pagrįstas.
- Arbitražo teismas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, gali laisvai nuspręsti, kuri šalis turi atlyginti teisinio atstovavimo ir pagalbos išlaidas, nurodytas 38 straipsnio (e) dalyje, arba paskirstyti šias išlaidas šalims, jeigu nustato, kad toks paskirstymas yra pagrįstas.
- Jei arbitražo teismas priima nutartį nutraukti arbitražo procesą arba priima sprendimą sutartomis sąlygomis, jis nutartyje ar sprendime nustato 38 ir 39 straipsniuose nurodytas arbitražo išlaidas.
- Arbitražo teismas, prieš priimdamas sprendimą, nutartį dėl arbitražo proceso nutraukimo arba sprendimą dėl prašymo pagal 35–37 straipsnius, jo projektą pateikia sekretoriui, kad teismas patvirtintų arba patikslintų išlaidas, nustatytas pagal 38 straipsnio (a) – (c) ir f) dalis bei 39 straipsnį. Toks patvirtinimas ar patikslinimas yra privalomas arbitražo teismui.
- Arbitražo teismas negali priskaičiuoti jokių papildomų mokesčių už jo sprendimo išaiškinimą, taisymą ar parengimą 35–37 straipsniuose nustatyta tvarka, nebent būtų tai pateisinančių aplinkybių.

UŽSTATAS IŠLAIDOMS

41 straipsnis

- Sudarytas arbitražo teismas, pasikonsultavęs su teismu, nurodo kiekvienai šaliai sumokėti vienodo dydžio avansą 38 straipsnio (a) – (c) dalyse nurodytoms išlaidoms ir 38 straipsnio (f) dalyje nurodytoms administracinėms išlaidoms padengti. Pradinis užstatas, kurį šalis sumokėjo pagal B priedą (Išlaidų sąrašas) laikomas daliniu jos užstato sumokėjimu. Arbitražo teismas sekretoriui pateikia tokio prašymo kopiją.
- Jei atsakovas pateikia priešieškinį arba, atsižvelgiant į aplinkybes, tai atrodo tinkama dėl kitų priežasčių, arbitražo teismas gali savo nuožiūra nustatyti atskirus užstatus.

- Arbitražo proceso metu arbitražo teismas, pasikonsultavęs su teismu, gali šalims nurodyti sumokėti papildomus užstatus. Tokio prašymo kopiją arbitražo teismas pateikia sekretoriui.
- Jei prašomi užstatai nėra sumokami per penkiolika dienų nuo prašymo gavimo dienos, arbitražo teismas praneša šalims, kad viena ar kelios iš jų galėtų atlikti reikiamą mokėjimą. Jei toks mokėjimas neatliekamas, arbitražo teismas gali nurodyti sustabdyti arba nutraukti arbitražo procesą.
- Priimdamas galutinį sprendimą, arbitražo teismas pateikia šalims sąskaitos išrašą, kuriame nurodomi gauti užstatai. Nepanaudota suma grąžinama šalims.

V skyrius. Kitos nuostatos

PAGREITINTA PROCEDŪRA

42 straipsnis

- Jei šalys dėl to susitaria arba jei taikoma 42 straipsnio 2 dalis, arbitražo procesas vykdomas taikant pagreitintą procedūrą, pagrįstą aukščiau pateiktomis šių Taisyklių nuostatomis, su šiais pakeitimais:
  - byla perduodama arbitražo teismui tik sumokėjus pradinį užstatą, kaip nurodyta B priedo 1.4 punkte (Išlaidų sąrašas);
  - pateikus atsakymą į pranešimą apie arbitražą, šalys paprastai turi teisę pateikti tik ieškinį, atsiliepiamą į ieškinį (ir priešieškinį) ir, jei taikoma, atsiliepiamą į priešieškinį;
  - jei šalys nesusitaria, kad ginčas bus sprendžiamas remiantis tik dokumentiniais įrodymais, arbitražo teismas rengia vieną posėdį liudytojų ir ekspertų apklausai bei žodiniams argumentams išklaudyti;
  - sprendimas priimamas per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai sekretoriatas perdavė bylą arbitražo teismui. Išimtiniais atvejais teismas gali pratęsti šį terminą;
  - arbitražo teismas pateikia argumentų, kuriais grindžiamas sprendimas, santrauką, išskyrus atvejus, kai šalys susitaria, kad argumentai nebus nurodomi.
- Toliau išdėstytos nuostatos taikomos visais atvejais, kai ginčo suma, t. y. bendra reikalavimo ir priešieškinio (arba reikalavimo dėl įskaitymo, naudojamo kaip gynybos priemonė) suma,

neviršija 1 000 000 CHF (vieno milijono Šveicarijos frankų), išskyrus atvejus, kai teismas, atsižvelgdamas į visas susijusias aplinkybes, nusprendžia kitaip:

- (a) arbitražo procesas vykdomas taikant 42 straipsnio 1 dalyje nurodytą pagreitintą procedūrą;
- (b) byla perduodama nagrinėti vienam arbitrai, nebent arbitražiniame susitarime numatytas daugiau nei vienas arbitras;
- (c) jei arbitražiniame susitarime numatyta, kad arbitražo teismą sudaro daugiau nei vienas arbitras, sekretoriatas pasiūlo šalims susitarti perduoti bylą vienam arbitrai. Jei šalys nesutinka perduoti bylą vienam arbitrai, arbitražo honoraras nustatomas pagal B priedą (Išlaidų sąrašas), tačiau jokių būdu negali būti mažesnis už honorarą, apskaičiuojamą pagal valandinį įkainį, nurodytą B priedo 2.8 punkte.

SKUBUS LAIKINŲJŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ TAIKYMAS

43 straipsnis

1. Jei šalys nesusitarė kitaip, šalis, prašanti 26 straipsnyje nustatyta tvarka skubiai taikyti laikinąsias apsaugos priemones iki arbitražo teismo sudarymo, gali pateikti sekretoriui prašymą dėl skubaus laikinųjų apsaugos priemonių taikymo (toliau – „Prašymas“). Be 3 straipsnio 3 dalies (b) – (e) punktuose nurodytų duomenų, Prašyme nurodoma:
  - (a) kokią (-ias) laikinąją (-ąsias) apsaugos priemonę (-es) prašoma taikyti ir kodėl, visų pirma, kodėl teigiama, kad tai skubu;
  - (b) pastabos dėl kalbos, arbitražo vietos ir taikytinos teisės;
- c) patvirtinimas dėl B priedo (Išlaidų sąrašas) 1.6 punkte nurodyto registracijos mokesčio ir užstato už skubų laikinųjų apsaugos priemonių taikymą sumokėjimo čekiu arba banko pavedimu į atitinkamą A priede nurodytą sąskaitą.
2. Kiek įmanoma greičiau po to, kai gaunamas Prašymas, registracijos mokestis ir užstatas už skubų laikinųjų apsaugos priemonių taikymą, teismas paskiria vieną laikiną arbitrą ir perduoda jam bylą, nebent
  - (a) akivaizdžiai nėra susitarimo dėl arbitražo pagal šias Taisykles arba
  - (b) yra tiksliau sudaryti arbitražo teismą ir Prašymą perduoti jam.

3. Jei Prašymas pateikiamas iki pranešimo apie arbitražą, teismas nutraukia skubių laikinųjų apsaugos priemonių svarstymą, jei pranešimas apie arbitražą nepateikiamas per dešimt dienų nuo Prašymo gavimo dienos. Išskirtiniais atvejais teismas gali pratęsti šį terminą.
4. Laikinajam arbitrai taikomi 9–12 straipsniai, išskyrus tai, kad 11 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti terminai yra sutrumpinami iki trijų dienų.
5. Jei šalys nenustatė arbitražo vietos arba jei arbitražo vieta nurodoma neaiškiai ar neišsamiai, arbitražo proceso dėl skubaus laikinųjų apsaugos priemonių taikymo vietą nustato teismas, nepažeisdamas 16 straipsnio 1 dalyje nustatytos arbitražo vietos nustatymo tvarkos.
6. Laikinis arbitras gali vykdyti skubiųjų laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procesą taip, kaip jam atrodo tinkama, atsižvelgdamas į tokiam procesui būdingą skubumą ir užtikrindamas, kad kiekviena šalis turėtų tinkamą galimybę pasisakyti dėl Prašymo.
7. Sprendimas dėl Prašymo priimamas per penkiolika dienų nuo tos dienos, kai sekretoriatas perdavė bylą laikinajam arbitrai. Šalių susitarimu arba, esant tinkamoms aplinkybėms, teismo sprendimu šis terminas gali būti pratęstas. Sprendimas dėl Prašymo gali būti priimtas net ir tuo atveju, jei tuo metu byla jau perduota arbitražo teismui.
8. Laikinojo arbitro sprendimas turi tokią pačią galią, kaip ir 26 straipsnyje nurodytas sprendimas. Laikinis arbitras arba – po bylos perdavimo – arbitražo teismas gali pakeisti laikinojo arbitro skirtas laikinąsias apsaugos priemones, sustabdyti arba nutraukti jų taikymą.
9. Sprendime dėl Prašymo nustatomos išlaidos, nurodytos 38 straipsnio (g) punkte. Prieš priimdamas sprendimą dėl Prašymo, laikinis arbitras jo projektą pateikia sekretoriui, kad teismas patvirtintų arba patikslintų nustatytas išlaidas. Išlaidos padengiamos panaudojant užstatą už skubų laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procesą. Sprendimą dėl išlaidų nustatymo pagal 38 straipsnio (d) ir (e) dalis bei visų išlaidų paskirstymo šalims priima arbitražo teismas. Jei arbitražo teismas nėra sudarytas, klausimą dėl išlaidų nustatymo pagal 38 straipsnio (d) ir (e) dalis bei visų išlaidų paskirstymo šalims atskiru sprendimu išsprendžia laikinis arbitras.
10. Bet kuri laikinojo arbitro paskirta priemonė tampa nebeprivailoma šalims nutraukus skubių laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procesą pagal 43 straipsnio 3 dalį, nutraukus arbitražo procesą arba priėmus galutinį arbitražo sprendimą, išskyrus

atvejus, kai arbitražo teismas galutiniame sprendime aiškiai nusprendžia kitaip.

11. Laikinasis arbitras negali būti arbitru jokiam arbitražo procese, susijusiam su ginču, kurio sprendime jis dalyvavo kaip laikinasis arbitras, išskyrus atvejus, kai šalys susitaria kitaip.

KONFIDENCIALUMAS

44 straipsnis

1. Jei šalys aiškiai nesusitaria raštu priešingai, jos įsipareigoja laikyti paslapyje visus arbitražo teismo sprendimus ir nutartis, taip pat visą neviešą medžiagą, kurią arbitražo proceso metu pateikė kita šalis, išskyrus tuos atvejus ir tiek, kiek šalis gali būti teisiškai įpareigota atskleisti tokią informaciją, siekiant apsaugoti ar įgyvendinti įstatymuose numatytą teisę arba įvykdyti ar ginčyti arbitražo teismo sprendimą teisminėje institucijoje vykstančiame teismo procese. Šis įsipareigojimas taip pat taikomas arbitrams, arbitražo teismo paskirtiems ekspertams, arbitražo teismo sekretoriui, Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucijos valdybos nariams, teismo ir sekretoriato nariams, atskirų rūmų darbuotojams.
2. Arbitražo teismo svarstymai yra konfidencialūs.
3. Visas arbitražo teismo sprendimas ar nutarimas arba jo ištraukos ar santrauka gali būti paskelbti tik laikantis šių sąlygų:
  - (a) sekretoriatui pateikiamas prašymas dėl paskelbimo;
  - (b) ištrinamos visos nuorodos į šalių pavadinimus / vardus, pavardes; ir
  - (c) per sekretoriato nustatytą terminą nė viena šalis nepareiškia prieštaravimo dėl tokio paskelbimo.

ATSAKOMYBĖS NETAIKYMAS

45 straipsnis

1. Nei Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucijos valdybos nariai, teismo ir sekretoriato nariai, atskiri rūmai ar jų darbuotojai, arbitrai, arbitražo teismo paskirti ekspertai, nei arbitražo teismo sekretorius nėra atsakingi už jokią veiksmą ar neveikimą, susijusį su arbitražo procesu, vykdomu pagal šias Taisykles, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad veiksmas ar neveikimas yra tyčinis nusižengimas ar didelis aplaidumas.
2. Priėmus sprendimą ar nutartį dėl arbitražo proceso nutraukimo ir pasibaigus terminui, kai galima pasinaudoti 35–37 straips-

niuose numatytomis sprendimo tikslinimo, išaiškinimo ir papildomų sprendimų priėmimo galimybėmis, arba išnaudojus šias galimybes, nei Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucijos valdybos nariai, teismo ir sekretoriato nariai, atskiri rūmai ar jų darbuotojai, arbitrai, arbitražo teismo paskirti ekspertai, nei arbitražo teismo sekretorius neprivalo jokiam asmeniui pateikti informacijos jokių su šiuo arbitražu susijusiu klausimu. Nė viena šalis negali reikalauti, kad kuris nors iš šių asmenų būtų liudytoju teisminio ar kito proceso, kylančio iš šio arbitražo proceso, metu.

A PRIEDAS: Arbitražo teismo sekretoriato biurai ir banko sąskaita

Banko sąskaita

Atnaujintą informaciją apie mūsų banko sąskaitą galite rasti šiame mūsų interneto svetainės (www.swissarbitration.org) puslapyje:

<https://www.swissarbitration.org/arbitration/initiating-arbitration>

Visi mokėjimai turi būti atlikti Šveicarijos frankais (CHF) ir gauti atskaičius banko mokesčius.

Arbitražo teismo sekretoriato adresai

Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija
Arbitražo teismo sekretoriatas
Bazelio prekybos rūmai
St. Jakobs-Strasse 25 - P.O. Box
CH-4010 **Bazelis**
Tel.: +41 61 270 60 50
Faks.: +41 61 270 60 05
El. paštas: basel@swissarbitration.org

Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija
Arbitražo teismo sekretoriatas
Bernio prekybos ir pramonės rūmai
Kramgasse 2 - P.O. Box 5464
CH-3001 **Bernas**
Tel.: +41 31 388 87 87
Faks.: +41 31 388 87 88
El. paštas: bern@swissarbitration.org

Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija
Arbitražo teismo sekretoriatas
Ženevos prekybos, pramonės ir paslaugų rūmai
4, boulevard du Théâtre - P.O. Box 5039
CH-1211 **Ženeva** 11
Tel.: +41 22 819 91 57
Faks.: +41 22 819 91 36
El. paštas: geneva@swissarbitration.org

Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija
Arbitražo teismo sekretoriatas
Vo prekybos ir pramonės rūmai
47, avenue d'Ouchy - P.O. Box 315
CH-1001 **Lozana**
Tel.: +41 21 613 35 31
Faks.: +41 21 613 35 05
El. paštas: lausanne@swissarbitration.org

Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija
Arbitražo teismo sekretoriatas
Industrie- und Handelskammer Zentralschweiz
Kapellplatz 2 - P.O. Box 2941
CH-6002 **Liucerna**
Tel.: +41 41 410 68 89
Faks.: +41 41 410 52 88
El. paštas: lucerne@swissarbitration.org

Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija
Arbitražo teismo sekretoriatas
Tičino prekybos ir pramonės rūmai
16, corso Elvezia - P.O. Box 5399
CH-6901 **Luganas**
Tel.: +41 91 911 51 11
Faks.: +41 91 911 51 12
El. paštas: lugano@swissarbitration.org

Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija
Arbitražo teismo sekretoriatas
Nešatelio prekybos ir pramonės rūmai
4, rue de la Serre - P.O. Box 2012
CH-2001 **Nešatelis**
Tel.: +41 32 727 24 27
Faks.: +41 32 727 24 28
El. paštas: neuchatel@swissarbitration.org

Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija
Arbitražo teismo sekretoriatas
Ciuricho prekybos rūmai
Löwenstrasse 11 - P.O. Box
CH-8021 **Ciurichas**
Tel.: +41 44 217 40 50
Faks.: +41 44 217 40 51
El. paštas: zurich@swissarbitration.org

B PRIEDAS: Išlaidų sąrašas

(galioja nuo 2012 m. birželio 1 d.)

(Šiame B priede visos sumos yra nurodytos Šveicarijos frankais (toliau – „CHF“⁴)

1. Registracijos mokesčiai ir užstatai

- 1.1 Ieškovas, pateikdamas pranešimą apie arbitražą, sumoka negrąžinamą registracijos mokestį
  - 4 500 CHF už arbitražo procesus, kuriuose ginčo suma neviršija 2 000 000 CHF;
  - 6 000 CHF už arbitražo procesus, kuriuose ginčo suma yra nuo 2 000 001 CHF iki 10 000 000 CHF;
  - 8 000 CHF už arbitražo procesus, kuriuose ginčo suma viršija 10 000 000 CHF.
- 1.2 Jei ginčo suma nėra nustatyta, ieškovas sumoka negrąžinamą 6 000 CHF dydžio registracijos mokestį.
- 1.3 Minėtosioms nuostatom taikomos bet kokiam priešieškiniui.
- 1.4 Pagreitinotos procedūros atveju teismas, gavęs pranešimą apie arbitražą, paprašo ieškovo sumokėti 5 000 CHF dydžio pradinį užstatą.
- 1.5 Jei registracijos mokestis arba pradinis užstatas nėra sumokamas, atitinkamo (-ų) reikalavimo (-ų) ar priešieškinio (-ių) arbitražinis nagrinėjimas negali būti vykdomas.
- 1.6 Šalis, teikianti prašymą dėl skubaus laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kartu su prašymu sumoka negrąžinamą 4 500 CHF dydžio registracijos mokestį ir 20 000 CHF dydžio užstatą, kaip avansą, skirtą padengti skubaus laikinųjų apsaugos priemonių taikymo proceso išlaidas. Jei registracijos mokestis ir užstatas nėra sumokami, teismas nevykdo skubaus laikinųjų apsaugos priemonių taikymo proceso.
- 1.7 Jei 35, 36 ar 37 straipsnyje nustatyta tvarka pateikiamas prašymas dėl sprendimo tikslinimo, išaiškinimo, ar papildomo sprendimo arba jei teisminė institucija perduoda sprendimą arbitražo teismui, arbitražo teismas, gavęs išankstinį Teismo pritarimą, gali paprašyti papildomo užstato.

2. Honorarai ir administracinės išlaidos

- 2.1 Honorarai, nurodyti 38 straipsnio (a) ir (g) punktuose, mokami atitinkamai už arbitražo teismo ir laikinojo arbitro veiklą nuo bylos perdavimo momento iki galutinio sprendimo, nutarties nutraukti arbitražo procesą ar sprendimo dėl skubaus laikinųjų apsaugos priemonių taikymo priėmimo.
- 2.2 Jei ginčo suma viršija šio B priedo 6 dalyje nurodytą ribą, be registracijos mokesčio Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucijai turi būti sumokėtos ir administracinės išlaidos².
- 2.3 Arbitražo teismo honorarai ir administracinės išlaidos, išskyrus skubaus laikinųjų apsaugos priemonių taikymo atvejus, paprastai apskaičiuojami pagal šio B priedo 6 dalyje pateiktą skaičiavimo lentelę, atsižvelgiant į 39 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus. Arbitražo teismo honorarai, 41 straipsnyje numatyti užstatai, taip pat administracinės išlaidos gali būti didesni nei nurodyta skaičiavimo lentelėje tik išimtiniais atvejais ir gavus išankstinį teismo pritarimą.
- 2.4 Nustatant ginčo sumą, pridedami reikalavimai ir priešpriešiniai reikalavimai. Ta pati taisyklė taikoma ir reikalavimams dėl įskaitymo, naudojamo kaip gynybos priemonė, išskyrus atvejus, kai arbitražo teismas, pasitaręs su šalimis, padaro išvadą, kad toks įskaitymas, naudojamas kaip gynybos priemonė, nepareikalauja daug papildomo darbo.
- 2.5 Apskaičiuojant ginčo sumą, į reikalavimus dėl palūkanų nėra atsižvelgiama. Tačiau, jei reikalavimai dėl palūkanų viršija pagrindinę reikalavimo sumą, apskaičiuojant ginčo sumą atsižvelgiama tik į reikalavimus dėl palūkanų.
- 2.6 Sumos, nurodytos ne Šveicarijos frankais, turi būti perskaičiuotos į Šveicarijos frankus pagal valiutos kursą, galiojantį tuo metu, kai sekretoriatas gauna pranešimą apie arbitražą, arba tuo metu, kai pateikiamas naujas reikalavimas, priešpriešinis reikalavimas, reikalavimas dėl įskaitymo arba reikalavimo ar reikalavimo dėl įskaitymo pakeitimas.

² Tai yra ne didesnė kaip 50 000 CHF įmoka Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucijos administracinėms išlaidoms padengti, mokama kartu su registracijos mokesčiu. Arbitražo proceso nutraukimo atveju (39 straipsnio 1 dalis) Šveicarijos prekybos rūmų arbitražo institucija savo nuožiūra gali nuspręsti nereikalauti sumokėti visų ar dalies administracinių išlaidų.

- 2.7 Jei ginčo suma nėra apskaičiuota, arbitražo teismo honorarus ir administracines išlaidas nustato arbitražo teismas, atsižvelgdamas į visas reikšmingas aplinkybes.
- 2.8 Jei šalys nesusitaria dėl bylos perdavimo vienam arbitrai, kaip numatyta 42 straipsnio 2 dalyje (Pagreitinta procedūra), arbitrų honorarai nustatomi pagal šio B priedo 6 dalyje pateiktą skaičiavimo lentelę, bet negali būti mažesni už honorarą pagal arbitrų valandinį 350 CHF (trijų šimtų penkiasdešimties Šveicarijos frankų) įkainį.
- 2.9 Laikinojo arbitro honoraras svyruoja nuo 2 000 CHF iki 20 000 CHF. Jis gali būti didesnis nei 20 000 CHF tik išimtiniais atvejais ir gavus teismo pritarimą.

3. Išlaidos

Arbitražo teismo ir laikinojo arbitro išlaidos apima jų pagrįstas išlaidas arbitražo proceso metu, pavyzdžiui, kelionės, apgyvendinimo, maitinimo ir kitas su šiuo procesu susijusias išlaidas. Teismas pateikia bendrąsias tokių išlaidų apskaitos gaires³.

4. Užstatų administravimas

- 4.1 Sekretoriatas arba, sekretoriato prašymu, arbitražo teismas šalių mokamus užstatus laiko atskiroje banko sąskaitoje, kuri naudojama tik atitinkamam arbitražo procesui ir yra aiškiai nurodoma kaip susijusi su juo.
- 4.2 Teismui pritarus dalis užstatų tam tikru metu gali būti išmokėta kiekvienam arbitražo teismo nariui kaip avansas arbitražo proceso išlaidoms padengti.

5. Honorarams taikomi mokesčiai ir rinkliavos

Į arbitražo teismui ar laikinajam arbitrai mokėtinas sumas neįskaičiuojami jokie galimi pridėtinės vertės mokesčiai (PVM) ar kiti mokesčiai arba rinkliavos, kurie gali būti taikomi arbitražo teismo nario ar laikinojo arbitro honorarui. Šalys privalo sumokėti tokius mokesčius ar rinkliavas. Tokių mokesčių ar rinkliavų išieškojimas yra išimtinai kiekvieno arbitražo teismo nario arba laikinojo arbitro ir šalių susitarimo klausimas.

³ Gaires galima rasti internete adresu www.swissarbitration.org.

6. Arbitrų honorarų ir administracinių išlaidų dydis

6.1. Vienas arbitras

Ginčo suma (Šveicarijos frankais)	Vienas arbitras	
	Administracinės išlaidos Mazžiausiai	Daugiausiai
0 – 300 000	–	12 % nuo sumos
300 001 – 600 000	–	12 000 + 2 % nuo sumos, viršijančios 300 000
600 001 – 1 000 000	–	18 000 + 1,5 % nuo sumos, viršijančios 600 000
1 000 001 – 2 000 000	–	24 000 + 0,6 % nuo sumos, viršijančios 1 000 000
2 000 001 – 10 000 000	4 000 + 0,2 % nuo sumos, viršijančios 2 000 000	120 000 + 1,5 % nuo sumos, viršijančios 2 000 000
10 000 001 – 20 000 000	20 000 + 0,1 % nuo sumos, viršijančios 10 000 000	240 000 + 0,6 % nuo sumos, viršijančios 10 000 000
20 000 001 – 50 000 000	30 000 + 0,05 % nuo sumos, viršijančios 20 000 000	300 000 + 0,2 % nuo sumos, viršijančios 20 000 000
50 000 001 – 100 000 000	45 000 + 0,01 % nuo sumos, viršijančios 50 000 000	360 000 + 0,18 % nuo sumos, viršijančios 50 000 000
100 000 001 – 250 000 000	50 000	450 000 + 0,1 % nuo sumos, viršijančios 100 000 000
> 250 000 000	50 000	600 000 + 0,06 % nuo sumos, viršijančios 250 000 000

6.2 Trys arbitrai⁴

Ginčo suma (Šveicarijos frankais)	Arbitražo teismas, sudarytas iš trijų arbitrų	
	Administracinės išlaidos Mazžiausiai	Daugiausiai
0 – 300 000	–	30 % nuo sumos
300 001 – 600 000	–	90 000 + 20 % nuo sumos, viršijančios 300 000
600 001 – 1 000 000	–	150 000 + 15 % nuo sumos, viršijančios 600 000
1 000 001 – 2 000 000	–	210 000 + 9 % nuo sumos, viršijančios 1 000 000
2 000 001 – 10 000 000	4 000 + 0,2 % nuo sumos, viršijančios 2 000 000	300 000 + 3,75 % nuo sumos, viršijančios 2 000 000
10 000 001 – 20 000 000	20 000 + 0,1 % nuo sumos, viršijančios 10 000 000	600 000 + 1,5 % nuo sumos, viršijančios 10 000 000
20 000 001 – 50 000 000	30 000 + 0,05 % nuo sumos, viršijančios 20 000 000	750 000 + 0,5 % nuo sumos, viršijančios 20 000 000
50 000 001 – 100 000 000	45 000 + 0,01 % nuo sumos, viršijančios 50 000 000	900 000 + 0,45 % nuo sumos, viršijančios 50 000 000
100 000 001 – 250 000 000	50 000	1 125 000 + 0,25 % nuo sumos, viršijančios 100 000 000
> 250 000 000	50 000	1 500 000 + 0,15 % nuo sumos, viršijančios 250 000 000

⁴ Arbitražo teismo, kurį sudaro daugiau nei vienas arbitras, honoraras yra lygus vienintelio arbitro honorarui, pridedant 75 % už kiekvieną papildomą arbitrą, t. y. 250 % vienintelio arbitro honoraro už trijų arbitrų arbitražo teismą.